

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, RUGSEJIS — SEPTEMBER 22, 1980

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60620

TELEFONAS (312) 585-9500

NR. 222

LKB KRONIKA Nr. 43

KRATOS IR TARDYMAI

(Tęsinys)

Po visos dienos tardymo Giedrė Striokaite buvo paleista namo, o sekančią dieną vėl turėjo prisistatyti į Vilniaus KGB. Vėl buvo klausinėjama apie G. Navickaitę, taip pat tardė dėl „LKB Kronikos“ ir t. t.

Tą pačią dieną iš Vilkaviškio į Vilniaus KGB tardymui buvo iškvieštas G. Striokaite tėvas Valentinas.

Š. m. gegužės 14 d. tardymui į Vilniaus KGB buvo iškviešta auklėtoja Ona Šarauskaitė. Tardytojas Rainys ją klausinėjo apie suimtają O. Vitkauskaitę. Teiravosi, ar ji neduodavo skaityti „Kronikos“, ar į Vitkauskaitės butą užeidavo vadinamas „Antanas“ — suimtas A. Janulis, ar pažįstanti P. Bužą, ar lankydavosi suimtoji G. Navickaitė? Rainio nuomone, O. Šarauskaitės draugės Bernadotės Mališkaitės vieta ten, kur yra G. Navickaitė ir O. Vitkauskaitė — kalėjime.

Tardytojas Rainys prasiarė, kad suimtosios — O. Vitkauskaitė ir G. Navickaitė nepasirašinėja protokolų. Tardoma Šarauskaitė tardymo metu taip pat niekur nepasirašinėjo.

Gegužės 15 d. tardymui buvo iškviešta mokyta Bernadota Mališkaitė. Tardytojas Rainys klausinėjo apie suimtuosius — P. Bužą, A. Janulį, G. Navickaitę ir O. Vitkauskaitę, kaltino kun. S. Tamkevičių, kad jis esąs kaltas, kad tie nekalbėję kenčia kalėjime, be to, jis prikalbėjęs kun. Virgilijų Jaugelį nusinuodyti, o dabar jį skelbėjęs kankiniu ir šventuoju. Tardytojas Rainys p-

ko, kuomet B. Mališkaitė atsisakė bet kur tardymo metu pasirašyti. Galutinė tardymo išvada tokia: „Jeigu tokiu keliu eisi, baigsis blogai“.

1980 m. kovo 6 d. Šiauliu šv. Jurgio bažnyčioje vikaras kun. Feliksas Baliūnas buvo iškvieštas pokalbiui į Šiaulių KGB. Keli saugumiečiai klausinėjo kun. F. Baliūną apie J. Petkevičienę, M. Jurevičių (Helsinkio grupės nari) ir kt. Čekistai kaltino kun. F. Baliūną, kad jis remias „veltėdį“ Jurevičių, renkas medžiagą Kronikai, kaltina tarybinę santvarką, kad ji nekovoja su alkoholiu ir vertė kunigą pasirašyti pasiaiškinimą. „Nekiškite mums pagaliai į ratus ir mes jums nekišime“, — pastebėjo saugumietis.

Ryšium su vilniečiams — Antanui Terleckui, Julijui Sasnauskui, Algirdui Statkevičiui ruošiamą byla 1980 m. kovo 6 — 8 dienomis Šiauliuose buvo tardoma eilė asmenų. Atvykę iš Vilniaus grupę saugumiečių su mjr. Pileliu priešakyje tardė Oną Lukauskaitę-Poškienę, Jadvygą Petkevičienę, Mečislovą Jurevičių ir kun. Feliksą Baliūną. Tardytojas išsireiškė, kad trims vilniečiams keliama baudžiamoji byla už „antitarybinius iššokimus ir propagandą“ ir kad galimas daiktas, jog prie šios bylos bus prijungta ir daugiau asmenų. Saugumiečiai labai domino 45 pabaltiečių pasirašytas memorandumas dėl Molotovo-Ribentropo pakto, „LKB Kronika“, „Aušra“ ir protestai dėl areštų Lietuvoje.

(Bus daugiau)

STAČIATIKIŲ KUNIGAS GLEBAS JAKUNINAS

Rugpjūčio 28 d. sovietų teismas Maskvoje nuteisė rusų stačiatikių kunigą Glebą Jakuniną 5-kerius metus kalėti ir 5-kiemetam tremties. Jis buvo apkaltintas tariamu žemiškųjų literatūros platinimu, antisovietine propaganda ir tariamos dabartinės valstybinės santvarkos Sovietų Sąjungoje ardymu veikla.

Praėjus vos 24-riom valandom po nuosprendžio paskelbimo kunigui Jakuninui, Maskvoje buvo taip pat nuteista viena žymiausių Sovietų Sąjungoje žmogaus teisių gynėjų — Tatjana Velikanova. Glebas Jakuninas ir Tatjana Velikanova buvo suimti 1979 metų lapkričio 1 dieną.

Pateikiame keletą biografinių faktų iš stačiatikių kunigo Glebo Jakunino gyvenimo:

Glebas Jakuninas gimė 1935 metais Maskvoje. Jis yra vedęs ir turi tris vaikus. Irkutsko mieste Jakuninas baigė biologijos mokslus, tačiau instituto vadovybė, sužinojusi, kad jis palaiko ryšius su Bažnyčia, atsisakė jam išduoti biologijos fakulteto baigimo diplomą. Vėliau Jakuninas įstojo į Maskvos teologinę seminariją, bet buvo iš jos pašalintas už tai, kad kritikavo valstybės kišimąsi į seminarijos vidaus reikalus. 1962 metais Gleb Jakuninas Maskvos patriarchato vyskupo buvo įšventintas kunigu be reikiamo Religijų Reikalų Tarybos įgaliojimo patvirtinimo.

1965 metais kunigo Jakunino iniciatyva, patriarchui Aleksejui

buvo pasiūstas „Atviras laiškas“. Šiame kreipimesi, kurį buvo pasirašęs taip pat kunigas Nikolaj Ešliman, buvo išdėstyta tragiška rusų stačiatikių Bažnyčios, pajungtos valstybės diktatui, padėtis. Minėtas „Atviras laiškas“ patriarchui Aleksejui išaukė solidarumo sąjūdį stačiatikių tarpe, tačiau pats patriarchas uždraudė laišką pasirašiusiems eiti kunigais pareigas, apkaltindamas juos siekimu suardyti draugiškus santykius tarp Bažnyčios ir Valstybės ir pažeisti bažnytinę taiką.

1975-1976 metų laikotarpyje Glebas Jakuninas drauge su kitais stačiatikiškais pasirašė pareiškimus sovietų vyriausybei, Pasaulinei Bažnyčiai Tarybai, įvairių kraštų krikščionių gindamas tikinčiųjų teises Sovietų Sąjungoje.

1976 metais Glebo Jakunino iniciatyva buvo įkurtas Tikinčiųjų Teisių Gynybos Sovietų Sąjungoje Krikščionių Komitetas. Nuo komiteto įsteigimo iki jo arešto kunigas Glebas Jakuninas rašė straipsnius, kuriuos siuntė po grindžio spaudai, rengė konferencijas, Komiteto narių susirinkimus tikinčiųjų teisių gynybos klausimais.

Viename straipsnyje Jakuninas rašė: „Šiandieninėje Rusijoje vyksta religinės sąžinės atgimimas. Religija patraukia į save tuos, kurie iki šiol buvo netikintys. Tai ypač liečia intelektualus ir jaunimą, kurie atsigrižia į Dievą. Šis religinio atgimimo procesas vyksta nepriklausomai nuo

Sovietų Sąjungos komunistų partijos gen. sekretorius Leonid Brežnev priėmė Kremliuje Lenkijos delegacijos vadą, vicepremierą Mieczysław Jagielskį, kuris pažadėjo Brežnevui, jog Lenkija neišsiskirs „iš socialistinio kelio“.

IRANO ĮKAITAI IR JAV RINKIMAI

Iranas bijo Carterio, dar daugiau — Reagano

Teheranas. — Irano parlamentas, kuriam ajatola Khomeini pavedė išspręsti amerikiečių įkaitų klausimą, gašina laiką ir įkaitų paleidimo greit nenumatoma. Parlamentas nutarė sudaryti specialią komisiją, bet ir jos sudarymas užsitęsė. Debatuose parlamento narys Jaafar Mohammadi pasiūlė greit suuroti įkaitams teismą ir šnipinėjimu kaltus amerikiečius sušaudyti. Kitas atstovas pareiškė, kad tarp įkaitų yra vienas, kuris kaldavo Vietnamo kare. Jis ragino kviesiti Vietnamo liudininkus ir perduoti amerikietį Vietnamui, kur jis būtų teisiamas.

Įkaitų klausimas nebus greit išspręstas ir dėl prasidėjusių Irak pasienyje karo veiksmų. Valdžios pareigūnai ir kariuomenės vadai turi pakankamai rūpesčių su Iraku.

Irano revoliucijai gresia ekonominis chaosas, rašo užsienio spaudoje. Po revoliucijos labai daug iranietų suvažiavo į miestus. Teherano gyventojų skaičius pakilo iš 4 milijonų iki 6 mil. Trūksta ne tik butų, bet miestais jau pergyvena vandens, elektros stoka. Juodoji rinka žydi, vyksta spekuliacijos. Valdžia bankams uždraudė duoti paskolas namams pirkti, uždrausta savininkams priimti naujus gyvenojamus būstus.

Uždaryta daug mokyklų ir universitetų, statyba sustojė. Irano laikraščiai dėl visų trūkumų kaltina „Amerikos imperialistus“, kurie siekia nuversti revoliucinę vyriausybę. Beveik visai sustoję spausdintųjų darbas. Uždaryti 42 laikraščiai, sustabdytas knygų leidimas. Prieš šachą ilgai kovojęs garšus poetas Reza Baraheni ne tik negali išleisti savo naujų knygų, jis pasodintas kalėjimui.

Stebėjimai rašo, kad tarp protin gėsmių revoliucijos šalininkų vyksta debatai dėl amerikiečių Maskvos patriarchato ir, kas tragiškiausia, Maskvos patriarchatas yra tapęs šio religinio atgimimo kliūtimi ir stabdžiu.

įkaitų problemas. Pastaruoju metu, gvyėjant Amerikos prezidento rinkimų kampanijai, keliamas klausimas, ar įkaitų paleidimas padėtų prezidentui Carteriui laimėti rinkimus. Daugelis anksčiau manė, kad Carteris yra didžiausias Irano priešas, nes jis įsakė karinėms jėgoms bandyti išvaduoti įkaitus. Buvo planuojama laikyti įkaitus iki lapkričio 4 d. rinkimų, kad pakenktų Carteriui laimėti rinkimus. Tačiau pastaruoju metu kilo klausimas, o kas laimės rinkimus, jei Carteris pralaimės. Atsakymas aiškus — respublikonų kandidatas Ronaldas Reaganas. Prieš kelias savaites jis pareiškė, kad, jam tapus prezidentu, įkaitų klausimas būtų išspręstas per 24 valandas. Tarp iranietų, kurie anksčiau norėjo laikyti įkaitus ir pakenkti Carteriui buvo ir įtakingas Islamo respublikos partijos vadas ajatola Muhammad Beheshti. Sakoma, kad jis pakeitė nuomonę ir siūlęs įkaitus paleisti prieš rinkimus, kad prezidentu netaptų Reaganas. Beheshti pasakė, kad Reaganas gali imtis karinių veiksmų ne tik įkaitams išvaduoti, bet jis bandytų visai pakeisti dabartinę vyriausybę, siektų patastyti Amerikai draugišką režimą.

Ironiška, sako stebėtojai, kad Reagano pareiškimai prieš Irano valdžią gali daugiausia padėti jo konkurentui Carteriui laimėti rinkimus.

Islamo valstybių konferencija

Fez. — Maroke vyksta islamo valstybių ministrų konferencija. Čia Sirija ir PLO delegatas pasiūlė skelbti šventąjį karą netik Izraeliui, bet ir jį remiančiai Amerikai. Suvažiavime dalyvauja 39 valstybių ministrai, kuriuos priėmė Maroko karalius Hassanas. Jis siūlė tą karą — „Jihad“ vesti politiniais, ekonominiais ir psichologiniais ginklais.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Irakas paskelbė, kad kovose su Iranu numušė du Irano lėktuvai, vienas jų nukrito Irako teritorijoje.

— Teherane lankosi Sovietų Sąjungos ekonomistų delegacija, kuri siūlo pirkti daugiau Irano naftos.

— Rytų Vokietija paskelbė, kad, besirušiant Madrido konferencijai, Sovietų Sąjunga bandys susitarti su Vakarų šalimis apriboti praėjusias nagrinėjimą ir daugiau laiko skirti ateities programoms.

— Po 14 mėn. pertraukos Kipro saloje vėl įvyko graikų ir turkų pasitarimai, vadovaujant Jungtinių Tautų diplomatu.

— Čilės prezidentas Augusto Pinochet, gavęs viso ministerių kabineto atsistatydinimą, jo nepriėmė ir paliko tuos pačius aštuonis civilius ir septynis kariškius ministrus.

— Vak. Vokietijos anglių kasykloje prie Saarbrücken'o įvyko sprogimas, kuriame sužeista 18 darbininkų.

— Tarptautinis Raudonasis Kryžius Ženevoje paskelbė atsisakimą į visą pasaulį, ragindamas padėti kėndantiems asmenims. Sovietų Sąjunga ir Afganistanas atmeta organizacijos pastangas padėti nuo karo nukentėjusiems gyventojams.

— Buvęs Nikaragvos prezidentas Somoza palaidotas Floridoje, Woodlawn Memorial Parke. Jo kūnas buvo pašarvotas Coral Gables priemiestyje, kubiečių laidotuvių koplyčioje.

— Alžire Vakarines Sacharos sukilėlių polisario štabas paskelbė, jog kovose praėjusią savaitę nušauti 300 marokiečių ir 54 paimiti nelaisvėn.

— Texas teisėjas uždraudė iškasti Lee Harvey Oswaldą kūną. To reikalavo britų rašytojas, pasiryžęs įrodyti, kad ne Oswaldas, bet sovietų agentas nušovė prezidentą Kennedy.

— Pietų Korėjos kariuomenės štabo viršininkas atmetė nuteistų politiko malonės prašymą ir patvirtino kariuomenės teismo skirtą mirties bausmę.

— Jungtinių Tautų maisto paramos agentūra skelbia, kad reikalinga skubi pagalba maistu 26 Afrikos valstybėms. Penktadienį šaukiami specialiai konferencija svarstyti, kaip gelbėti Afrikos žmones iš bado. Ypač sunki padėtis Etiopijoje ir Somaliijoje, kur prie sausros prisidėjo ir karo veiksmas.

— Pietų Afrikoje jauni juodieji akmenimis užmušė policininką.

— Sovietų karinė brigada su 2,600 kareiviais baigė karinius pratimus Kuboje.

Jei rinkimai šiandien

Washingtonas. — Opinijos tyrimų įstaigos skelbia, kad, jei rinkimai būtų šiandien, prezidentas Carteris nedaug atsiliktų nuo respublikono Reagano. Gallup Poll skelbia, kad Reaganas gautų 40 nuoš. balsų, Carteris — 38 nuoš. ir 15 proc. gautų nepartinis Andersonas.

Kitame tyrime, pravestame CBS televizijos žinių skryliais ir New York Times laikraščio, Carteris nugalėtų Reaganą 38—35 nuoš. o Andersonas gautų 14 nuoš. balsų.

Sirijos ministeris Farouk Shraa ragino naftos valstybes nutraukti naftos pardavimą Amerikai.

Nikaragvoj suimti keli karininkai

Planai nuversti komunistų valdžią

Miami. — Buvęs Nikaragvos prezidentas Anastasio Somoza, nužudytas Paragvajuje praėjusį trečiadienį, turėjo būti palaidotas Miami. To reikalavo jo žmona, Amerikos pilietė, gyvenanti Miami. Somoza buvo baigęs West Point karo mokyklą.

Paragvajaus policija, gaudydama Somozos žudikus, prie Argentinos sienos nušovė Argentinos revoliucinės grupės nari Hugo Alfredo Irurzun, vadinamą „Captain Santiago“. Įtariama, kad jis vadovavo Somozos atentatą įvykdžiusiai grupei.

Dar prieš Somozos nušovimą. Nikaragvoj buvo suimti keli karininkai, kurie planavę nuversti revoliucinę sandinistų vyriausybę. Tarp suimtųjų yra pulk. Bernardino Larios. Civilinio karo metu Larios pabėgo iš Nikaragvos ir gyveno Costa Rikoje. Sandinistams laimėjus valdžią, jis grįžo atgal ir buvo paskirtas revoliucinės vyriausybės gynybos ministru.

Vidaus reikalų ministeris, labai įtakingas Nikaragvos valdžios narys Tomas Borge pareiškė spaudai, kad ministeris Larios nenutraukė ryšių su buvusiais Nikaragvos karininkais, gyvenančiais Miami mieste. Jis palaikęs kontaktą su Nikaragvos Opozicijos vadu pulk. Enrique Bermudez. Buvo planuojama pirmiausia pulti sandinistų kalėjimus ir išvaduoti apie 6,000 kalinių, buvusios Somozos Nacionalinės Gvardijos narių. Tuomet būtų pradėtas naujas civilinis karas.

Senosios vyriausybės jėgoms vadovauti buvo numatytas prezidento Somozos sūnus, kariuomenės majoras Anastasio Somoza Portocarrero. Tuo metu, kada komunistai puolė jo tėvą, majoras buvęs Amerikoje, Miami miesto apylinkėse, kur gyvena daug buvusios Nikaragvos karininkų. Miami mieste atidaryta didelė parduotuvė, kurią finansavo Somozos šeima. Miami gyveną Nikaragvos karininkai nėra dideli prezidento Somozos gerbėjai, nes jis, išsi-vežęs dideles sumas pinigų, ne kiek nerėmė tautinių Nikaragvos organizacijų, neprisidėjo prie jų veiklos prieš komunizmą. Somoza pirkio Paragvajuje nemažus žemės plotus, steigė ūkius, investavo į kitus biznio planus, tačiau neprisidėjo prie egzių prieškomunistinio judėjimo.

Tarp Amerikoje apsigyvenusių Nikaragvos pabėgėlių labai gerbiamas respublikonų kandidatas į prezidentus Ronaldas Reaganas, iš kurio laukiama paramos vaduojant Nikaragvą iš komunistų rankų.

Nemanoma išduoti pabėgusio kareivio

Washingtonas. — Amerikos spauda kritikuoja valstybės departamentą, kad ambasadoje Afganistane nėra nė vieno diplomato, kuris mokėtų rusiškai. Ambasadoje priglaustas pabėgęs rusų kareivis negali su amerikiečiais susikalbėti.

Departamento šaltiniai atidengė nepasitenkinimą, kad ši incidentą spauda išgarsino. Būtų buvę galima sutvarkyti šį klausimą per „diplomatinius šaltinius“. „New York Times“ rugsėjo 16 d. rašo, jog departamentu pabrėžimas, kad neplanuojama išduoti kareivio, atidengia jautrumą, kad nepasikartotų Simo Kudirkos, lietuvių jūreivio, atvejais. Čia pakartojama istorija apie jo pabėgimą, išdavimą, kalinimą ir leidimą po 4 metų atvykti Amerikon.

Susprogo raketa

Washingtonas. — Prezidentas Carteris įsakė patikrinti visas 53 Titan tarpkontinentines raketas ir išaiškinti, kodėl sprogo prie Damascus, Arkansas įrengta raketa. Sprogime žuvo aviacijos karys ir 21 buvo sužeistas. Sakoma, kad į raketas lizdą nukrito sunkus darbininkas, vartotas atsuktuvais, jis perkirto dujinio kuro tanką ir dujos ėmė veržtis, kol, susimaišiusios su oru, sprogo. Dar neišaiškinta, ar sugadintas branduolinis raketos užtaisas. Gynybos departamentas tvirtina, kad — ne, tačiau spauda skelbia, jog sprogdiklis sužalotas. Bijoma, kad apylinkėje nepasisklistų radioaktyvios dujos.

KALENDORIUS

Rugsėjo 22 d.: Tomas Vil. Emetira, Tarvinas, Virma.
Rugsėjo 23 d.: Linas, Teklė, Galintas, Taga.

Saulė teka 6:35, leidžiasi 6:52.

ORAS

Debesuota, gali lyti, tvanku, temperatūra dieną 75 l, naktį 60 l.

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

ŽVAIGŽDĖS IR VĖJAI

1980 m. rugsėjo 7 dieną išeivijos lietuvių padangėje užgeso dar viena žvaigždė — rašytojo ir redaktoriaus Aloyzo Barono gyvybė. Ją užpūtė laiko vėjai, kaip užpūtis ir kiekvieno iš mūsų gyvybę. Žvaigždės mūsų, bent išeivijoje padangėje, nebuvo dažnos. Įvairiaspalvis Aloyzo Barono talentas mums buvo žvaigždė. Bent tiems, kurie jo talentu tikėjosi ir džiaugiamės. O kad tokių buvo daug, įsitikinom atsisveikindami su juo Cicero šermeninėje, palydėdami jį į Sv. Antano liet. parapijos bažnyčią ir vėliau į Sv. Kazimiero kapines.

Vabalninko mūrininko sūnus, vaikystėje ganęs ūkininkų galvijų bandas, ankstyvoje jaunystėje pėsčias nukeliavęs į laikinąją Lietuvos sostinę ieškoti pirmiausia darbo, o turint liūtą kišenėje, siekti ir mokslo šviesos, buvo palaidotas kaip kunigaikštis, penkiems kunigams atnašaujant koncelebracines Mišias, solo ir dueta giedant vieniems iš ryškiausių išeivijos solistų — D. Stanikaitėi ir J. Vazneliui ir grabą iš bažnyčios išlydint patiam aukščiausiam mums pasiekiamam lietuvių Bažnyčios dignitorui — vysk. V. Brizgiui. Grabą, šalia žmonos Nijolės, sūnų Gintaro ir Sauliaus, šalia giminių bei artimųjų, lydėjo PLB pirm. inf. V. Kamantas, Lietuvių Fondo tarybos pirm. dr. A. Razma, LFB tarybos pirm. dr. K. Ambrozaitis, dienraščio „Draugo“ redakcijos bei administracijos stabas ir daug daug kitų tituluotų bei netituluotų tautiečių. Tokios pagarbos nusipelnė Vabalninko mūrininko sūnus, bene 30-ties metų ir begalės straipsnių autorius, išeivijai pradedantis „Žvaigždžių ir vėjų“ knygą ir savo literatūrinę giesmę kol kas užbaigęs „Draugo“ atkarpoje spausdintais „Antrojo pasaulio“ fragmentais. Per laidotuves girdeju, kad tai dar ne viskas, dar esą palikta daugiau rankraščių.

Štai dėl ko Vabalninko mūrininko Mykolo ir jo žmonos liaudies poetės Anelės Baronų sūnus paskutinėje kelionėje susilaukė tokios pagarbos. Apie 30 knygų, begalės vedamųjų dienraštyje, publicistiniai straipsniai ir reportažai, jo redaguojami „Spygliai ir dygliai“, humoringi poezijos ir ypač nepaprastai geras jo būdas padarė jį žinomą bei mielą išeivijos lietuvių didžiuliui būriui.

SODAS UŽ HORIZONTĄ

Kai Chicagos priemiestyje Cicero du vakarus stovėjęs prie Aloyzo grabo, kai vėliau jį nešė į Sv. Antano liet. bažnyčią ir Sv. Kazimiero kapinėse į amžinojo poilsio vietą, man vis prisiminė Aloyzo jaunystė tame nedideliame Aukštaitijos miestelyje, kurį jis įamžino romane „Sodas už horizontą“. Miestelis buvo ne iš didžiųjų, gal tik penkios gatvės, bet valstiaus plotas lenkė tuometinę Trakų apskritį, ir parapija buvo viena didžiausių, nors valstiaus ribose dar buvo keturios filijos, turėjusios anais laikais savo klebonus: Alizavos, Antašavos, Kupreliskio ir Salamiščio. O miestelis garsėjo savo gatvių pavadinimais, kaip Paryžiaus, Šunų ir t.t.

Toje Šunų gatvėje, beveik patį jo gale buvo ir Barono namelis. Tame „Sode už horizontą“. Iš pavadinimo

nepamanykite, kad tai buvo kokia užkampio gatvelė. Ne! Šunų (oficialiai Martišūnų) gatvė dar ir man teko lankyti ten seniau buvusią pradžios mokyklą, vėliau jau kitame name mergaičių žemės ūkio mokyklą, teismas, toliau medicinos prof. A. Jurgeliūno rezidencija, kurioje profesorius apsigyveno, pasitraukęs pensijon. Bet tą palyginus romantišką gatvelę liaudis iš seno pavadino Šunų gatve, kadangi ten Rusijos carų okupacijos metais gyveno caro šnipai. Tai ar neįdomas, kiek Al. Barono gimtojo miestelio žmonės turėjo liaudiško samojaus, o viena iš to samojaus skleidėjų buvo Aloyzo motina Anelė.

Anais laikais, kai nuo bota go atitrūko ir iškeliavo į Kauną įvairios žmonės darbo ieškoti, kad, turėdamas liūtą kišenėje, galėtų siekti mokslo šviesos, Aloyzas tėviskėje retokai pasirodydavo — gal tik porai savaitių vasarų metu. Bet, žiūrėk, jam atvykus, jau burdavosi ateitininkų, pavaršarinkų būriai, o prie jų prisidėdavo ir vienas kitas angelaitis. Kokios šaunios būdavo ateitininkų gegužinės, laužai su savos kūrybos skaitymu, su literatūrinėmis atšvaitėmis. Pasirodydavo čia kiek vyresni Leonardas Žitkevičius, Mamertas Indriliūnas (žuvęs partizanų kovose, kaip ir Bronius Krivickas), Pranas Aukštikalnys, Leonardas Matuzavičius ir daug kitų. Juk ir dabartinio Ateitininkų federacijos vado J. B. Laučkos šaknys taip pat Vabalninke. O kai atėjo okupacijų metai, pirmuosius pogrindžio eilių ar dainų posmus iš Vilniaus ar Kauno į Vabalninką parvedė jų autoriai: Leonardas Žitkevičius ir Aloyzas Baronas.

Laimė Gestapas nesugavo „Pogrindžio kunkaplio“ redaktorių. Jei taip būtų įvykę, mūrininko Mykolo ir liaudies poetės Anelės Baronų sūnus Aloyzas vargu būtų išvengęs nacių lagerio ir galimo sunaikinimo. Bet kuo gi buvo nusikaltęs ramusis Aloyzo jaunesnysis brolis Benjaminas, taip pat vaikystėje ganęs ūkininkų bandą, o vėliau išėjęs į Kauną darbo ir mokslo šviesos ieškoti, kad pokario metais jam buvo lemta žūti Lietuvos partizanų eilėse? Juk ir jis buvo tikras „liaudies sūnus“, kuriam sovietinis „rojus“ turėjo atnešti geresnį gyvenimą. Beje, principingai Baronų šeimai laisvė reikė daug daugiau negu geresnis gyvenimas. Ta principingumą iki mirties ypač savo raštuose vedamuosiuose „Draugo“ dienraštyje skelbė Aloyzas. Tas principingumas atspindėjo ir jo parašytuose grožinės literatūros veikaluose. Dėl savo principų jis niekad nenusileido, bet kartu niekam blogo nelinkėjo ir, kaip atsisveikinimo kalbosa bei pamokslė bažnyčioje buvo pastebėta, jis tur būt, niekam neliko nusikaltes.

Su tokiu žmogumi Cicero priemiestyje atsisveikino ir į amžinojo poilsio vietą palydėjo minios lietuvių. Prieš išskrendant į laidotuves vienas novatoriškųjų režisorių — Jurgis Blekaitis — Washingtonė štai ką pasakojė: „Aloyzas pakvietė mane kartu apsigyventi su juo Hanau stovyklos apgriautoje pilyje. Kai atsikėliau į jo kambarį kiek apskuręs po karo audrų, Aloyzas man būtinai norėjo atiduoti vieną ir patį geriausią iš jo turėtų poros švarkelių“.

Toks buvo a.a. rašytojas

Lietuviai studentai demonstruoja už Lietuvos laisvę san Francisco mieste.

Nuotr. A. Ambrozaitytės

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

LABAI PASIGESIM ALOYZO BARONO

Pranešimas per Los Angeles Lietuvių radioj valandėlę 1980.IX.13.

Mano pranešimas šiandien, de ja, bus liūdnas, nes įvyko per ankstyva, nebeatitaisoma ir lietuvių kultūrinės kūrybos dirvoje labai nuostolinga nelaimė. Š.m. rugsėjo 7 d. Chicagoje mirė rašytojas Aloyzas Baronas, kiek žinom, po neilgos smegenų uždegimo ligos ir ją lydėjusių fatališkų komplikacijų.

Rašytojas buvo rytų aukštaitis, gimęs prieš pat Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, 1917 metų gruodžio 12 dieną Vabalninke, Biržų apskrityje. Literatūriškai reikštis pradėjęs dar prieš karą ir vėliau tremtyje (Vokietijoje) daugiausiai eilėrašciais, Baronas plačiai atsiskleidė jau Amerikoje, maždaug nuo 1951 metų, kaip beletristas — daugelio vienas kitą kasmet sekusių romanų, apysakų ir novelių rinkinių autorius, kelių literatūrinių konkursų ir premijų laimėtojas.

Šiandien būtų gal dar per greitai tiksliai atnūtiuoti ir kritiškai pasverti atskirus jo rašytus veikalus, bet daugiausiai skaitančios visuomenės dėmesį, rodos, bus atkreipę du premijuoti jo romanai: „Laiptai ir bedugnės“, o ypač „Trečioji moteris“. Siedu romanai buvo išversti ir išleisti angliškai ir, kiek žinom, plačiai buvo skaitomi ir kitakalbės publikos skaitytojų. Taipgi ir daugiau Barono trumpesnio metražo kūrinių buvo išversta į anglų ir kitas kalbas, — tad jis plačiau jėjo, kaip sakom, į tarpautinius vandenis.

Lietuviai skaitytojai ir ypač visuomenė aplink Chicago Aloyzą Baroną pažino ir gal labiausiai mėgo jo satyrinę-humoristinę poeziją. Įvairiuose renginiuose su tais šmaikščiais „numeriais“ jis dažnai pasirodydavo, o vėliau, kas jam pačiam labiau patiko, išleido du „valerijono lašų“ ir „trejų devynių“ rinkinius. Kaip vienas iš „Draugo“ ilgamečių redaktorių, jis ten redagavo ir daug pats prirašydavo į labai populiarių

Aloyzas Baronas kaip žmogus. Kitą kartą sugrįšime į išeivijos dienas, į savo laikų buvusią ypač garsią Cicero padangę.

VL. R.

vertinom ir jo labai pasigesim — mes visi, ir dar labiau mūsų literatūra.

Bronys Raila

GRAŽI ŠEIMOS ŠVENTĖ

Rugsėjo 13 dieną rašytojos Alės Rūtos ir architekto Edmundo Arbų rezidencijoje buvo nepaprasta šeimos šventė. Tai buvo Arbų sūnaus Arimanto ir jo žmonos Onutės-Nancy sutikimas ir išleistuvės. Arimantas apvainikavo savo biologines studijas Colorado universitete doktoratu (PhD), atvyko pas tėvelius tik trumpam, nes pakviestas dirbti mokslinį darbą Harvardo universitete Bostone, Mass.

Šventėje dalyvavo laimingi tėveliai, abi Arimanto sesutės Vijoletė ir Rasa ir Arbų anūkas Jonelis. Vijoletė taip pat neseniai grįžo į Santą Moniką iš studijų su magistrės laipsniu ir pradėjo dirbti Fullertono valstinybinėje kolegijoje; Rasa yra žinoma dailininkė.

Į šią gražią šeimos šventę susirinko net šimtas dešimt Arbų šeimos draugų, kurie praleido vakarą iki velumos vaišindamiesi, šnekučiuodamiesi ir linkėdami į Bostoną išvykstantiems jauniems Arbamams visokeriopos sėkmės.

Savo turningame žodyje į Arimantą žurnalistas ir redaktorius Juozas Kojelis priminė idomų garsaus disidento Sacharovo pavyzdį, kad mokslininkui turi rūpėti ne tikai grynas mokslas, bet ir skaudūs visuomeniniai reikalai ir kova dėl laisvės.

Trumpą žodį taręs kompozitorius Bronius Budriūnas, Arimanto krikšto tėvelis, vadovavo vokalinei šventės daliai, pravedęs jo pagarsėjusio „Valio-Valio!“ dainavimą.

Arbų šeimos šventė buvo šilts patios lietuviškos kolonijos pareiškimas, kad Arbų šeima vertinama dėl jų šakoto visuomeniškumo ir dėl jų visiemis mielo širdingumo. Svečių tarpe buvo atvykusių net iš tolimų, už 100 mylių, apylinkių. Tokiu būdu ši šeimos šventė buvo ir jausmų visuomeninis įvykis.

Marija Gliudienė

Lietuvos atsiminimai

Radioj Valanda jau 39 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams! Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet. iš WEVD Stoties New Yorko 1221 klm. AM ir nuo 7 iki 8 val vak. 97.9 meg. FM.

Direkt. DR. JOKŪBAS STUKAS
234 Sunlit Drive
Watchung, N. J. 07066
TEL. — 733-5636 (301)

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTE
LIŲ aprašoma dr. J. Valšnoras, MIC. knygoje:

„MARIJOS GARBINIMAS
LIETUVOJE“

Knyga yra tik tologinė, ji dėl jau mių vietovių aprašymo ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka perskaityti kiekvienam lietuviui, besidominciam Lietuvos istorija ar viejovėmis. Knyga didelio formato, 440 psl. — kaina \$3.00. Galima ją įsigyti „Drauge“.

Re-elect
Morgan M.
Finley
Cook County Circuit Court Clerk
**HE RUNS THE COURTS
LIKE A BUSINESS**
Democrat • November 4
Paid for by All Cook County
Citizens Committee
for Morgan M. Finley

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays. Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	U.S.A.	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	U.S.A.	40.00	22.00	15.00
Užsienyje		40.00	22.00	15.00
Kitur		38.00	20.00	13.00
Savaitinis		25.00	15.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudoti straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

— Knyga — veidrodinis: kai į ją spoksio beždžionė, iš jos negali žvelgti apaštalas. Mes dar neturime žodžių pasikalbėti su kvailiu apie išmintį. Jau tas išmintingas, kas supranta — išmintinis.

— Penktas tonas sverias dramblis gali pakelti 1,5 tonas.
50 miligramų sverianti skruzdėlė tempia 10 kartų už save sunkesnį 500 miligramų vabalą.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

LIETUVIŠKA VAISTINĖ
2557 W. 69th Street Tel. 778-4363

J. & J. PHARMACY

Valstai, vitaminai, importuoti krepai, gydymo žolės ir t.t.
Važiuojamos idėjos, remontai ir kt., pirkli ar nuomotoi.
Nemokamai supakuojame dovanas.

Pristatymas nemokamai
ANGELA IR VYTENIS DIRKIAI savininkai

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Prima ligojus pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00
val. popiet. treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą; pirmadienį ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradienį ir penkt. 10-4; šeštadienį 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VIAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD
OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St. Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val. pirm., antr., ketv. ir penktadienį 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. 282-4423, 373-5323, 284-0575
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kaiba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet. ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880; rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penktadienį 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽILIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7) šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Vakarų ir Sovietų

VARŽYBOS DEL NAFTOS

Kad Amerika neturi energijos planų ir perspektyvos tolimesnei distancijai, parodė 1973 metai, kai arabai ją pradėjo šokdinti su nafta. Pasirodo su energetikos programa ne kiek negeriau ir Sovietų Sąjungoje. Sovietai kol kas yra didžiausi pasaulyje naftos tiekėjai, bet maždaug 1985 m. reikės importuoti apie 200 milijonų tonų per metus. Kai naftos poreikis visur didėja, kai dėl jos pradama vis daugiau varžytis, sovietai politinį spaudimą ir kampaniją prieš Viduriniuosius Rytus dar daugiau išplėsi, teigia anglų „The Observer“.

Vid. Rytai jau dabar sukurė Afganistano okupaciją, chaosą Irane ir ardomaisiais veiksmais veikia visose jų kaimynose. Praėjusiais metais sovietų naftos produkcija buvo 586 milijonai tonų. Šiais metais tikisi gauti 606 mil. t. 1985 turėtų kristi iki 400 ir 500 mil. tonų. Britai kiek padidina jų tonazą iki 600, o prancūzai pakelia net iki 700 mil. tonų, bet poreikis vis vien bus didesnis negu produkcija. Apie sovietų naftos nepanaudojimo rezervus tikrų žinių nėra. Amerikos ekspertai pritaria Centrinei žvalgybos agentūrai, jog turėtų būti apie 40 milijonų statinių; britai ir šia pakelia iki 70 milijonų, švedai įsitikine, jog sovietų požeimiai juodo, skysto turto turi iki 150 milijonų statinių.

Skaičiai apie naftos rezervus dar ne viskas. Reikia priemonių ją ištraukti, o tu priemonių kaip tik trūksta. Senieji šaltiniai — Baku ir apie Volgą prie Uralo, duoda vis mažiau naftos, išsenka. Daugiausia gaunama Tjumenio rajone, retai apgyvendintoje pelkėtoje tundroje. Svarbiausias laukas — Samotlor, laikomas ketvirtu didžiausiu pasaulyje, duoda per metus 130 mil. tonų. Nežinoma, ar jo gamyba dar galima padidinti. Ta pati CIA turi žinių, kad sovietai, bandydami paspartinti pumpavimą, persitęgę. Naudojami vandens spaudimo metodą, prileido per daug vandens, ir iš požemių ištraukia mišinį, kuriame daugiau vandens negu naftos, ir nieko negali padaryti.

Potencialiai sovietai turi daugiau žemės turty nei bet kuris kitas kraštas. Turi trečdalį viso pasaulio natūralių dujų rezervų, o anglies ištekliais yra pirmieji. Dar gali įkinkyti milžiniškus vandens rezervus, turi plačią programą plėsti atominės jėgų gamtą. Sovietų Sąjunga turi atsiklausti gyventojų sutikimo, nei paisyti nepasitenkinimo, kaip Amerikoje, tai stato dar trisdešimt naujų branduolinių jėgainių. Nežiūrint jų gamtos išteklių, dailios ir planuoja naftą importuoti. Esamus neišnaudotus natūralius rezervus pavesti energijos šaltinių neturi žmonių ir per daug brangu. Lieka tik žvalgytis „Vid. Rytus, spauti politškai, o evantualiai ir karines jėgas panaudoti. Afganistanas — padarytas didelis žingsnis pirmyn. Dabar belieka tik pailsėti ir

palaukti, kol Vakarų reakcija pritils.

Kalbant apie Viduriniuosius Rytus, turtingus nafta, dėmesys pirmiausia krypsta į Saudi Arabiją, svarbiausią naftos eksportuotoją. Kad tenai bręsta panašūs reiškiniai kaip Irane, buvo pastebėta prieš kelerius metus. Kieno tai darbas, nereikia aiškinti. S. Arabija jaučia, kad ją supa labai priešiški kaimynai. Kadai se šachas žadėjo ateiti į pagalbą, jei S. Arabija būtų pavojuje, dabar ir pati Iranas yra prieš pusėje. Tikėtis Amerikos pagalbos per daug negali. Neturi net formalios karinės sutarties. Belieka pasitikti savomis jėgomis, stiprinti kariuomenę. Kariuomenė suorganizuota savanoriškais pagrindais. Šalis turi pinigų perteklių, kareiviams atlygina labai gerai, bet visvien karių trūksta. Privachos imonis moka darbininkams dar daugiau. Galvojama apie privalomą karinę tarnybą, bet čia susiduriama su dideliu religinių fanatikų, intelektualų, ekstremistų pasipriešinimu. Jeigu valdžia imtų griežtų priemonių prieš visus karinės prievolės priešininkus, gali kilti chaosas. Nedrįstama nei per daug karių kviesti iš kitų šalių, samdyti specialistų, patarėjų. Prieš svetims šalis išsivysia vietiniai kariai. „Neue Zuercher Zeitung“ kažkada rašė, jog Irane prieš šachą labiausiai sukilo kaip tik tie daliniai, kuriuos instruktavo amerikiečiai. To kaip tik ir bijo monarchas. Musulmonai jaučiasi per daug pažeminti, jei juos „moko“ užsieniečiai ir dar kito tikėjimo. Didelio pasitikėjimo neturima ir savais samdytais kariais. Ne taip seniai šventajame Mekos mieste buvo sukilimas. Malšinimas buvo nevykęs, padaryta didelių klaidų, buvo daug aukų iš abiejų pusių. Dabar pradeda aiškėti, kad prie sukilimo prikišo pirštus ir kai kurie kariškiai. Teko padaryti nemažą pakeitimų vadybą.

Kitos Viduriniųjų Rytų naftos šaltys didelio pasipriešinimo galimai sovietų ekspansijai negalėtų parodyti. Buvo dėta daug vilčių į šachą ir jo Iraną. Šachas su Amerikos pagalba buvo pradėjęs didelę apsiginklavimo programą. Dabar viskas žlugo. Lyg nujausdami, kad netrukus kažkas negero gali įvykti, naftos eksportuotojai kainas kelia lenktyniaudami. Nuo 1978 kai kurios šalys pakėlė tryliką sykių, net iki 200 procentų. Pasaulyje didėja ekonominis neramumas ir infliacija. Vienintelė viltis — skubiau organizuoti sintetinę kurą. Programa pradėta vykdyti, bet ir čia pavėluotai apsižiūrėta. Tik 1990 metais tikimasi sintetiniu kuru patenkinti 25 procentus visų poreikį. Apie tą patį laiką laukiama ir naftos sumažėjimo pasaulio rinkoje. Didžiosios valstybės visados varžėsi ir kraują liejo dėl teritorijų, naujų žemių, gamtos turty, kartais ir dėl idėjų. Mūsų laikais energijos šaltiniai lieka svarbiausiu varžybų objektu; o iš jų svarbiausias — nafta. Iš tų varžybų ko nors labai gero ir taikaus sulaukti labai maža vilčių. Nereikia užmerkti akių ir ramintis, kad mūsų generacijos negali įvykti katastrofa. Čg.

Jei išdėvėkai iš tavęs tyčiosis,
Vadindami tavo sūnų „banditu“,
Tu širdim džiaukis ir veidu šypokis,
Kad jis netapo tautos išdėvėk.

(Iš Sibiro lietuvių poezijos)

JAV SUKURĖ SOVIETŲ KARINĘ JĖGĄ

Prekybininkai ir detentininkai atsakingi už Amerikos nusilpnėjimą

BR. AUŠROTAS

Ne tik šiais rinkiminiais, bet ir visais kas ketveri metai pasikartojančiuose krašto prezidentiniuose rinkimuose, opozicinė partija aštriai kritikuoja valdančiuosius. Šiais metais ši „garbė“ tenka Respublikonų — GOP partijai su jos kandidatu prezidentus p. R. Reagan priešakyje.

Tiesą pasakius, prezidento J. Carter vyriausybė yra didžiai nusidėjusi amerikiečiams, nustumdama ūkinį gyvenimą ir krašto gynybą į II-ją svastybų plotmę. Pirmoje galvoje, kaip visiems gerai žinoma, dabartinis prezidentas tesirūpi savo perrinkimu sekantį 4-rių metų terminui. Taigi, nepoleoniškai nusiteikusiame p. R. Reagan ir jo pirmajam „maršalui“ George Bush yra gana nesunku rikiuoti savo pulkus prieš demokratinius priešus: mat, pastarieji yra tikrai atsakingi už per 12% ant mūsų pečių užkrautą infliaciją ir vis grėsmingiau maurojančią bolševikinę mešką.

Atsiranda taktininkas

Kiekvienoje grupinėje (politinėje) kovoje besigrumiantieji stengiasi patraukti į savo pusę kuo daugiau šalininkų. Ir ne vien tik tokių, kurie moka „garsiai šaukti, bet jų niekas neišgirsta“, bet ypač tokių, kurių rimta nuomonė priimta ir visa galinti šio krašto šališkoji žinių tarnyba — media.

Sunku žinoti, kas nuteikė „Reader's Digest“ leidėjus — redaktorius š. m. rugpjūčio mėn. savo keliasdešimtis milijonų skaitytojų mėnraštįje atspausdinti straipsnį „Soviet Military Might: Made in USA“ Sovietų Karinė Galybė — Amerikoje sukurta... Tiesa, šiame straipsnyje neieškome „naujos planetos atsiradimo“. Anaipol ne. Straipsnio autorius p. Ralph K. Bennett teigia, kad „šiandien Amerika stovi su Kremliumi prieš daug stipresnes ir brangesnes ginklavimo lenktynes. Mat, iš esmės imant, mes patys amerikiečiai lenktyniaujame patys su savimi“. (Past.: tik kažin ar su tokiu reikalų apibendrinimu būtų galima besalygiškai sutikti — aut.)

Senos istorijos...

Lyg tas persenęs anekdotas „už kurį Kainas Abelį už-

muše“, juokaudavome tarpusavyje išgirdę iš draugų seną juoką.

Taip ir šio straipsnio autorius rašo, kad „kada kur tik nors Sov. S-ga iššauka, mėginama savo tolimojo skridimo raketą, tai prie šių bandymų yra pakinkyta amerikiečių technologija; tokiose raketose tiksliai surikiuoti vidiniai varavimo įrenginiai atspindi JAV planavimą ir gamybą. Gi tuomet, kai SSSR kariuomenė vežama sunkvežimiais per okupuotus Afganistano kaimus atneša tiems žmonėms okupaciją, tai šie įsiveržėliai važiuoja su amerikiečių patentais gamintomis mašinomis. Sovietų tankų pabūklų aptarantojai naudoja balistinius kompiuterius, pasisavintus iš amerikiečių technologijos; ir net miniatiūriniai branduoliniai užtaisai, naujausiose artilerijos sviediniuose yra pagaminti pasinaudojant su detingais amerikiečių kompiuterių apskaičiavimais,“ dejuoja autorius. (Senai žinomi faktai — aut.)

Toliau straipsnyje aimanuojama, kad per pastarąjį vadlinamąjį detentės dešimtmetį, SSSR naudoja Amerikos technologiją tobulindama savo karo mašiną. Per visą 70-ųjų dešimtmetį, kai JAV nusiginklavo ir plėtė socialines gyventojų gyvenimo pagerinimo programas, SSSR išmetė ginklavinimui \$150.00 milijonų daugiau, negu Amerika. Suprantama, kad SSSR gyventojai negavo reikalingiausių

Sovietų tankai jų kariuomenės manevruose. Jų dėka Sovietų vadai tikisi palaukti vakariečių pasipriešinimą

metais šioje katedroje ir aplinkui kaupsis daugybė žmonių, nes mačiau skelbimus, kad čia vyks Eucharistinis Kongresas.

Devocionalų ir suvenyrų krautuvės laiko ir žydai, mat vis prekyba. Dažnai tokiose krautuvėse yra skelbimai, kad kalbama vokiškai ir angliskai. Čia krautuvėse prekių kainos yra tokios pačios, kaip ir Paryžiuje, vaisy kainos net brangesnės, matyti, pardavėjai naudoja didesniu pareikalavimu. Pvz.: sveras obuolių kainuoja 1,25 dol. (Amerikos krautuvėse apie 70 cm.).

Paskutinę Liurde buvimo dieną apžiūrėjome iš mūsų viešbučio lango matytą pilį. Ji pastatyta ant stačiausio šlaito, tik viename krašte yra nuožulnumas. Turėdami laiko patys lipome stačiais laiptais uolos šonu į pilį. Nežinojome, kad kitoje pusėje yra keltavas, kuriuo nusileidome pilį apžiūrėti. Pilis erdvi, aukštos storos sienos su šaudymo langeliais, už mūro sienų randasi erdvi rūmai ir aukštas bokštas, iš kurio toli matyti. Pilį valdė Prancūzijos karaliaus vietininkai ir ji buvo viena apsigynimo pilių prieš Ispaniją.

Pilyje yra nemažas istorinis ir buitinis muziejus. Ekspozitai liečia ne tik pilies praeitį, bet ir aplinkinių kalniečių gyvenimą. Seniau tie kalniečiai buvo baskai, dabar turbūt mišinys visokių žmonių. Kai kuriuos baskų kilmės žmones ir dabar galima pažinti: jie tamsios spalvos, nedidelio ūgio ir panašūs į cigonus. Žinoma, yra ten ir cigonų, kurių moterys miesto gatvėse dažnai tiesia rankas į geriau apsiengusius, prašydamos išmaldos.

Muziejuje atkreipėme dėmesį į kalniečių nešiotas klumpes, kurių galai smaili ir aukštyti riesti. Jos medinės, o viršus apkalta oda — peretu. Taip pat įdomu buvo palyginti senovinės kalniečių trobos vidų su praėjusio šimtmečio Lietuvos kaimiečių vidumi. Matėme daug panašių rakandų ir apyvokos daiktų. Panašiai puode ant „vaškaros“ kamine ir valgi virė. Viskas tilpo viename kambaryje, vienas trobelės kraštas dažnai buvo priglautas prie kokios uolos ar kalno statumos.

lais SSSR ginklavinimui inžinieriai panaudojo JAV „atsilikusius“, kurie buvę daug tobulėsi už naujausius sovietiškus“.

Gi šiandien, po 4-rių J. Carter valdymo metų, pradėtą R. Nixon ir tęsto G. Fordo broliavimosi ir detentės gaudynės, paruoštą „architekto“ H. Kissinger, Amerika ruošiasi pasivyti... SSSR!

Zinojo, bet...

Šios aukštosios, išdaviškos technologijos prekybos kritikas sen. Henry M. Jackson (D. — Wash.) sako, kad „daugeliui atrodytų, kad iš esmės imant, Baltieji rūmai prekybos santykiuose su SSSR nežiūri nieko blogo. Detentės iliuzijų trumparegiški prekybos skatinimai labai pavojingai pragaužė mūsų tautinio saugumo pamatus. Rusai galvoja, kad mes esame nei daugiau, nei mažiau kaip bėrys kvailių“.

Jau nuo 1970 dešimtmečio pradžios Prezidento Nixon vyriausybė skatino prekybą ir detentę su barbarais. Didžiosios JAV bendrovės kaip IBM, Central Data ir Sperry varžėsi tarpusavyje, kad tik galėtų bolševikams parduoti... tą virvę, t.y. tuos jų ginklavinimui reikalingus išradimus, kuriais jie dabar žudo Afganistano ir Afrikos tautų žmones. Pastebėtina, kad minėtų b-vių vadovai, parduodami bolševikams šią svarbią ginklavinimo techniką, teisindavosi, kad „girdi, jie teparduoda tik atsilikusios technikos kompiuterius, jei savo reikalams jie pagaminsią dar tobulėsius. Tačiau ir su tokiais atsilikė-

Ginklavinimas ir varžykime

Šių metų Respublikonų partijos vadai smerkia J. Carter vyriausybę, kad ji per pastaruosius 4-ius metus nualino krašto ūkį ir ginkluotą jėgą. Teigiama, kad kai R. Reagan bus išrinktas prezidentu tada ginklavinimui sparta būsianti perkelta ant greitujų bėgių, kad „kuo greičiausia pralenkti SSSR, ir vėl pirmauti pasaulyje“.

Tai, žinoma, verti dėmesio tolimos ateities planai. Tačiau prieš pradėdant ginklavinimo varžybas, kurias dabar atsiminė ir J. Carter ir demokratų kontroliuojamą Kongresą, Senatas, ar nevertėtų suvaržyti tobulųjų kompiuterių ir kitos technikos pardavimą sovietams ir jų kontrolėje esantiems kraštams?

Toliau tame straipsnyje rašoma, kad „Amerika privalės gerokai pasitempti, lenktyniaudama su SSSR persiginklavimo varžybose. Net ir dabar, įvedus kai kuriuos suvaržymus į SSSR išvežamos specialios paskirties prekes, daug aukštos techniškos vertės gaminių, nereikalingų taip vad. licencijų ir toliau plaukia į SSSR. Užsienų Prekybos M-joje yra mažiausia tūkstantis prašymų (kai buvo rašomas minėtas straipsnis — aut.) leisti išvežti į SSSR jau parduotas prekes. Šiuo metu kaip tik laukia išvežimo į SSSR elektroninio spindulio metalų suvirintojas, galis sulydinti lėktuvų sparnų lenktas vietas ar net erdvės ginklų platformas! Dar daugiau: ištisos plieno įmonės, žibalo gręžimo ir iš žemės gelmių iščiulpimo technika, visa kas tik svarbu SSSR karo mašinai dar labiau sustiprinti siunčiama ar greit iškeliausi į SSSR,“ pranešama visuomenei.

Patarimai

Autorius, lyg patardamas būsimajam Prezidentui ir nau-

jam išrinktam Kongresui siūlo:

a. atimti išvežamų prekių kontrolę iš Prekybos M-jos,

b. įvertinti kiek JAV padeda SSSR ekonomijai ir kariniam sektoriui išveždama viską ką tik SSSR pageidauja;

c. kartu su visais sąjungininkais sudaryti išvežamų į SSSR technologinių gaminių sąrašą ir tų gaminių jiems neparduoti.

Straipsnis baigiamas priminiu, kad „JAV neprivalo užsimerkti prieš faktą, kad SSSR yra totalitarinė stovykla, kurioje viskas tarnauja vien kariškai politiniams tikslams. Nepadėkime (bolševikams) su mumis blogai patariamą prekybą ir toliau stiprintis pasaulyje“ baigiamas R. Reagan'o dėmesio vertas straipsnis.

Tai kas čia patariamą jau seniai, labai seniai derėjo pritaikyti SSSR — JAV prekybos politikai. Bet kaip tikrai yra? Žinantieji teigia, kad šimtai prekybininkų kasdien skraido tarp Maskvos ir JAV aerodromų ir pardavinėja barbarsams ginklus pasauliui užkariauti.

MAIRONIO MIRTIES PRIEŽASTIS

Poetas gydė pas prof. dr. Kuzmą. Liga tai palengvėdavo, tai paskandavo. 1932 m. birželio pradžioje raginau dainių važiuoti drauge vasaroti, būtent, į Palangą, kadangi ten, ligai pablogėjus, būtų galima lengvai pasiekti gerą gydytoją. Bet Mairomis besąs pasirėžęs pirma vykti pas vieną savo mokslo draugą kleboną Panevėžio apylinkėse, o paskui būtinai atvyksianį ir į Palangą.

Tada liga lėmė kitaip: kaip tik ten, gilioj provincijoje, ištiko krizė. Bičiuliai jam patarė sėsti į automobilį ir skubiai dūmt į Kauną pas savo Kuzmą. Bet Mairomis pabijojęs, kad pakelui automobilis galis sugesti, o kas tuokart? Tad Panevėžy sėdęs ir traukinį. Gi tai jau ilgoka kelionė. Taip tati urinos nuodai stipriai apnuodijo visą poeto organizmą, ir, nepaisant visų daktarų pastangų, atėjo mirtis.

M. Vaitkus
(iš Nepriklausomybės sąulė)

TIK VIENAS

Bernardą Šo kartą paklausė, kokių epochoje jis norėtų gyventi, jei negyventų dabar. — Prancūzijoje, Napoleono Bonaparto epochoje, — ilgai negalvodamas, atsakė Šo. — Kodėl? — nusi-stebėjo klausiantysis. — Todėl, kad tada tik vienas žmogus laikė save Napoleonu.

Pilyje laikė ir arklius, jiems buvo tvartai ir pabėgioti kiamas. Vandenį turėjo cisternose po pilimi ir jį sėmdavo mediniais kibirais, pritvirtintais prie grandinės ant volo. Prie pilies rūmų yra ir sodelis, net su altanu. Sodelio krašte randasi etnografiniai trobesiai kokie šeštadalio normalaus dydžio. Matoma: kalniečių sodyba, kur po vienu stogu viskas telpa, dvarininko sodyba, turinti kelis jau didesnius trobesius ir aptverta aukšta mūryta akmenų tvora, ir miestelio dalis, siauromis gatvelėmis, trobų mažais langais. Miesto trobesiai dengti čerpėmis, o ūkininkų — šiaudais ar nendrėmis.

Grįžę iš pilies dar kartą aplankėme Grotą ir vakare pradėjome kelionę atgal. Per naktį pasiekėme Paryžių, čia iš geležinkelio stoties skubiai į aerodromą ir namo.

Mums buvo pasakyta, kad prancūzai nemėgsta užsieniečių, bet mes to nepastebėjome. Man susidarė įspūdis, kad prancūzai labai paslaugūs. Pagaliau, tą jų paslaugumą galima lengvai pasiekti. Nors ir prasta prancūzų kalba užkalbintas prancūzas stengiasi suprasti, ko kalbantis nori. Matydamas, kad klausiančiam sunku prancūziškai kalbėti, jis lengvai pereina prie anglų, ar kurios kitos kalbos, jei jis ja nors kiek kalba. Jei pats nekalba, tai ieško kito, suprantančio. Žinoma, yra ir prancūzų labai argantiškų. Bet bendrai, reikia tik pradėti prancūziškai, o baigti jau dažnai galima ir kita jo suprantama kalba. Nemėgsta prancūzai nemandagių turistų, o tokių amerikiečių pasitaiko. Dažnai amerikiečius galima pažinti iš jų labai margų rūbų, brangių fotografijos aparatų ir dažnokio argantiško elgesio. Tokių „tautičių“ ir mes stengėmės vengti.

Friedui reikia pasakyti, kad Prancūzijoje arbatpinigių (tips) duoti nereikia, nes tai automatiškai pridedama prie kiekvienos pateikiamos sąskaitos. Arbatpinigių paprastai priskaitoma 12—15 nuošimčių.

Nežiūrint patirto nuovargio ir nemažų išlaidų, Paryžiuje ir Liurde pabuvooti buvo verta.

(Pabaiga)

RETOS VESTUVĖS

Kristinos Pareigytės su Jonu Naku

Rugpjūčio mėnesio 30 dieną, Sv. Anatno parapijos bažnyčioje, Cicero III. Kristina Pareigytė ir Jonas Nakas priėmė moterystės sakramentą. Nors oras pasitaikė gana tvankus ir lietingas, bet stebėtojų prisirinko gana daug. Muzikui Antanui Skriduliui atliekančiam iškilmingą maršą prie altoriaus pradėjo artėti 8 porų vestuvinė palyda. Visiems užėjus vietas Kristinos vyriausias brolis dr. Aleksandras Pareigis atvedė jaunąją būsimajam vyrui Jonui.

Moterystės sakramentą suteikė ir medelius sumainė kun. Dominikas Lengvinas iš Windsor, Canados. Iš jo trumpo pamokos pasiskėjo, kad šioje pačioje bažnyčioje vyko Kristinos krikštytos kun. atliko kun. Lengvinas, Kristinos dėdė. Pirmąjį iškilmingą MIŠIŲ skaitinį atliko jaunojo brolis Viktoras Nakas, antrąjį prof. dr. V. Vardys, Kristinos dėdė. Daug iškilmingumo visoms apeigoms suteikė solisto Jono Vaznelio sodrus balsas, net tris kartus girdėtas pritariant muz. Ant. Skriduliui. Pamaldų pabaigoje kun. D. Lengvinas pranešė, kad jaunųjų vardu iš Švento Tėvo gautas specialus moterystės palaikymas.

Vestuvinė puota vyko Jaunimo centro didžiojoje salėje. Apie 300 svečių iš visos Amerikos ir Kanados buvo vaišinami brangiausiais gėrimais ir skaniausiais lietuviškais valgiais. Bichnevičiaus kapela staiga trenkė maršą ir salės tarpduryje pasirodė jaunėji su visa savo svita. Jaunuosius sutiko tėvai su draugais, druska ir vynu. Šiuo prasmingu lietuvišku papročiu lyg norėta jauniesiems priminti, kad gyvenime jų laukia ne tik vynes, bet ir druska, o gal ir karčios asarėlės...

Jaunieji ir palyda su jaunatviška energija du kartus apskriejo salę ir svetelius apėjo saldainiais. Muzikantams tebetesiant maršą jaunėji ir visa palyda viso net 19, užėmė jiems skirtą garbės stalą, kuris nusitęsęs per visą salės galą, buvo padengtas lietuviškomis aštuoniųmetėmis ir šešiokiantėmis lininėmis staltiesėmis.

Puošnios žvakidės, gelii puokštės su gyvja gelele Kristina ir Jonu pačiame centre sudarė tikrai gražų vaizdą. Už stalo puiki muzikantų kapela, o scenos fonuose — du lietuvių liaudies mokytojų stilizuoti ornamentai.

Via tai sudarė iškilmingą aplinką ir nuotaiką. Prie vestuvinio stalo su jaunaisiais džiaugėsi šie pajauiniai ir pamergės, susirinkę iš visos Amerikos ir Kanados: pirmoji pamergė Nancy Hendrick, Moline, Ill. Pirmasis pabrolis — Paul LeClair, Detroit, Mich.; Rūta Vardytė — Norman, Okla.; Jonas Juozavičius — Cicero, Ill.; Vida Žvirgždaitė — Olympia, Wash.; Vaidotas Vaičiūnas — Toronto, Kanada; Marytė Pareigytė-Lujomski — Downers Grove, Ill.; Alfonsas Pareigis — Cicero, Ill.; Genutė Gilytė — Olympia, Wash.; Rimas Kulias — Toronto, Kanada; Ina Vardytė — Dallas, Texas; Viktoras Nakas — Washington, D. C.; Regina Balutytė — Cicero, Ill.; Kestutis Sušinskas — Villa Park, Ill.; Vida Nakaitė — Detroit, Mich.; Ramūnas Underys — Toronto, Kanada; Elytė Vardytė — Norman, Okla.

Trumpu žodžiu svečius pasveikino Kristinos vyriausias brolis dr. Aleksas Pareigis kartu su pažindindamas visą Pareigų šeimą. Viktoras Nakas, jaunojo brolis pakvietė visus vaišintis ir linksminintis. Puotai vadovavo Almis Koolas iš Toronto, o kun. D. Lengvinas sukalbėjo vaišių malda. Toliau jaunųjų garbei skirtą šampano tostas, kurį pravėdė pirmasis pabrolis Paul LeClair. Dėmesio vertas jaunųjų valsas, kurį dažniausiai jaunėji vos, vos minutę teispraktituoja. Kristina ir Jonas buvo išimtiniai. Jie taip elegantiškai šoko "Mėlynąjį Duoną", kad visi grožėjosi ir plojo.

Vėliau jaunosios "nuvainikavimas" ir kitos jaunimo išdaigos. Jie tikėti prietaisais, tai sekanti vestuvių turėtų tikėtis Genutė Gilytė, kuri pagavo jaunosios vainikėlį. Laimė nusisypsojo ir Detroitui: Linas Mikulionis pagavo keliaraištį. Tikėkim, kad likimo pirštas šį kartą tikrai pataikė...

Po vestuvių išdaigų visi kausėsi prie šokių ir dainų. Jie tik muzikantai sustodavo atodūsiai, tai žiūrėk, balsingieji detroitiečiai kampe jau ir pradeda... "galanda kirvius, kalavijus aštrius"... Žinoma, nenusileidžia ir lietuvių sositinės gyventojai ir pasigirsta... "Zalias vynes ne vanduo agronomas ne piemuos"... Ir taip iki pirmųjų gaidžių!

Kuo šios vestuvės skyrėsi nuo kitų? Kuo jos retos? Pirmiausia abu jaunėji sulaužė teiginį, kad daugelis mūsų jaunuosiuosius su sveitintautėmis ar sveitintautėmis, patenka į sveitintautių jūrą, su jais dirba, bendrauja ir pagaliau susituokia. Tiesa, kad tai būna, bet gali ir kitaip atsitikti. Aiškus ir negyčytinas pavyzdys yra Kristina ir Jonas. Kristina pačioje jaunystėje, tėvi išsikėlusi dirbti į Moline, Ill. miesto ligoninę gydytoja, buvo atskirta nuo Cicero lietuvių ir neturėjo progos nei lituanistinės mokyklos lankyti, nei tautinių šokių šokti, nei, pagaliau, lietuvių socialiniame ir kultūriname gyvenime dalyvauti, nes iš Moline į Chicagą apie 200 kilometrų. Visgi užaugo sąmoninga lietuvaite, išmoko lietuvių kalbą ir dar su ryškia žemaitiška tarme. Neteikėjo, kol nerado lietuvių. Dar daugiau: ji Lietuvos vardą išgarsino daugiau negu tie, kurie dalyvauja lietuviškose organizacijose tik todėl, kad jų draugai ten dalyvauja. Kristina nuo pat jaunystės buvo apdovanota grožiu, elegancija ir išmintingumu. Netenka abejojti, kad tai yra didžiausias nuopelnas jos tėvelių. Jie su žemaitišku užsipyrimu didelę ir gražią šeimą auklėjo sąmoningais lietuvišiais ir to pasiekė.

Kristina savo meilę Lietuvai, kurios ji net nemačiusi, parodė 1974 m. vasarą, kai Bettenford, Iowa, vyko tarptautinis festivalis. Festivalio atidarymo metu ji viena su lietuviškais tautiniais rūbais dalyvavo parade ir nešė Lietuvos trispalvę. Pati būdama grožio apdovanota ir dar pasiūšusi gražiu lietuvišku rūbu tuojau atsidūrė žiūrovų dėmesio centre, o rytojaus dieną televizijos programoje ir spaudoje. Lietuvos vardas, jos istorija ir tautiniai drabužiai su Kristina mirgėjo spaudos puslapiuose. Kristina ryžosi daugiau išgarsinti Lietuvos vardą. Ji pakvietė iš Chicagos Nijolę Pupienę su tautinių šokių grupe ne tik eisenoje dalyvauti, bet ir tautinius šokius šoko. Tai buvo retenybė vietinei visuomenei, kuri kalbėjo apie tas garsoles lietuviškas, jų palvinčius rūbus ir grakščius šokius. Tai vienas sąmoningos lietuvių tės įnašas Lietuvai.

Jaunojo situacija buvo geresnė. Jis gimė ir augo Detroite. Čia lankė ir baigė lituanistinę mokyklą, nuo jaunystės dalyvavo ateitininkų veikloje ir net keliose grupėse šoko tautinius šokius. Dar ir universitetą baigė besisukindamas tarp lietuvių. Magistro laipsnui jau teko išvažiuoti į Ann Arbor, Mich., kur lietuvių rečiau besitiki. Baigęs mokslus ir įgijęs mokytojo ir bibliotekininko specialybę, išsikėlė dirbti į šiaurinį Michigano apie 400 kilometrų nuo Detrito. Ten lietuvių su žvake nerasi. Netrukus ryžosi geriau keisti profesiją, negu trankytis po užkampius, kur niekas apie lietuvių net nėra girdęs. Šiandien jis studijuoja teisę garsoleje Chicagos John Marshall teisės mokykloje. Jam taip pat nuo pat jaunystės širdin buvo liejama Lietuvos meilė ir pareiga savi tautai. Tai irgi tėvų — žur

Pranešimas socialiniais klausimais LFB studijų savaitėje Dainavoje. Iš kairės: Jonas Soliūnas, prof. dr. R. Kulienė ir LB social. reikalų vicepir. dr. Ant. Butkus. Nuotr. V. Mazelis

LIETUVIAI FLORIDOJE

Miami Fla.

TAUTOS SVENTĖS
MINEJIMAS

Pietinėje Floridos dalyje per visą vasarą gyventojų skaičius nedaug sumažėja. Jie turtingieji vietiniai gyventojai išvažiuoja į šaltesnio klimato sritis, tat čion privažiuoja daug laikinų gyventojų arba atostogautojų iš pietinės arba lotynų Amerikos, kaip iš Venecuėlos ir kitų atogrąžinių kraštų. Taip pat labai daug atostogautojų privažiuoja iš Airijos, Anglijos, Vokietijos, nes pagal jų pasakojimą, čia pragyvenimas žymiai pigesnis, negu jų kraštuose. Tą patį tvirtina iš čia nuvažiavę lankytojai į Vakarų Europos valstybes. Beja, vietiniai gyventojai grįžė iš apsilankymo šiaurinės Amerikos valstijose, pasakoja, kad ten pragyvenimas pigesnis, negu pietinėje Floridoje.

Lietuvių skaičius per vasarą čia kiek sumažėja, bet jau dabar pradeda sugrįžti.

Rugsėjo 7 d., sekmadienį į Miami Alfonso ir Bronės Nakų nuopelnas. Jonas taip pat ieškojo lietuviškos ir rado. Štai kodėl šios vestuvės skirtingos nuo daugelio kitų.

Jūs, Kristina ir Jonai, vestuvėmis džiaugiatės tėvai ir visa lietuviškoji visuomenė. Mes jus sveikiname šia proga ir tikimės, kad jūs abu, būdami sąmoningais lietuvišiais ir taip gražiai pasidarbavę savo tėvų kraštui, Lietuvos vardą ir toliau garsinsite. Tiek Kristinos, kaip medicinos daktarės, tiek ir Jono, kaip advokato, profesijos yra nepaprastai dėkingos Lietuvos bylos kėlimui svetimųjų tarpe, ir jums tereikia tik noro ir trupučio pastangų.

K. Karvelis

ami Lietuvių Amerikos piliečių klubo patalpas susirinko kiek didesnis lankytojų skaičius ir prieš pradėdami pietauti, klubo pirminkė Sofija Šeputienė pakvietė klubo direktorių tarybos pirminką Paulių Leoną pradėti Tautos šventės minėjimą. Prelegentas P. Leonas paskaitėles pradžioje priminė, kad Tautos šventės buvo pradėta švęsti nepriklausomoje Lietuvoje — 1930 m. — Vytuto Didžiojo metais, tai yra tais metais metais, kai buvo minima 500 metų nuo Vytauto Didžiojo mirties. Toliau prelegentas trumpai suminėjo faktus apie pasirošimą vainikuoti Vytauto Didįjį Lietuvos karaliumi, vainikavimo sutrukdymą ir greitą jo mirtį. Po paskaitos pirm. Sof. Šeputienei vadovaujant, visi dalyviai sugiedojo "Lietuva brangi".

Po minėjimo vaišintasi gerųjų šeiminiųkų paruoštais pietumis ir mėgėjai gurkšnojė šaltą alų. Nuolatinei šeiminiųkėi dėl sveikatos stovio negalint sugrįžti į virtuvę, darbščioji klubo pirminkė S. Šeputienė, jau nuo rugpjūčio mėn. pradžios kiekvienam sekmadieniui suranda vis naujas, pasiaukojančias šeiminių kes. Padėka joms.

Susirinkimas ir kovojančių prisiminimas

Po vasaros atostogų Miami ir apylinkių lietuvių rugsėjo 9 d., susirinko ir savo klubo patalpas. Apsvarsčius einamuosius klubo reikalus, į klubo narius buvo priimta visa p. p. Žadeikų šeima — Sofija, Jonas ir Alfonsas. Jie neseniai atvykę iš Chicagos ir įsigiję Ball Harbor Island, Fl. viešvietę apartamentinius namus. Baigiantis susirinkimui, direktorius (Nukelta) 5 pal.)

Antanas Rubšys
RAKTAS I NAUJĄJ TESTAMENTĄ
(Antroji dalis)

Knygoje yra 10 skyrių: Bendrija išėja į pasaulį, Bendrija organizuojasi, Bendrijos hierarchinė santvarka, Bendrija kovos lauke, Bendrijos maldos ir dora, tikrasis Dievo garbinimas, Tikroji Dievo tauta, Naujasis gyvenimas, Bendrija Pasaulinėje istorijoje, Bendrija ir amžius pabaiga. Kieti viršeliai, 424 pusl. Išleido Krikščionis gyvenime. 1979. Kaina su persiuntimu \$9.75. Illinois gyventojai dar pridėda 45 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

AMBER

The Golden Gem of the Ages
By PATTY C. RICE, Ph.D.

(Knygos autorė amerikietė mokslininkė, kuri yra gavusi ne vieną atžymėjimą už savo darbus. Šioje knygoje ji aprašo apie GINTARO atsiradimą, kilmę. Daug vietos skiria apie Lietuvos gintarą, o dalį iliustracijų sudaro iš GIFTS INTERNATIONAL—VAZNELIŲ krautuvės rinkinio. Daktarė gintaro reikalu lankėsi Lietuvoje ir kitur.)

Knyga didelio formato, 290 pusl. kieti viršeliai.

Published by VA NOSTRAND REINHOLD Company, New York, kuri turi savo skyrius: London, Toronto, Melbourne ir kitur. Kaina su persiuntimu \$28.10. Illinois gyventojai dar pridėda \$1.62 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Marquette Parke — 2638 West Lithuanian Plaza Court parduodamas namas su taverna, 5 kamb. butas, įrengtas belamentas. Apsauga nuo potvynio, 2 maš. garažas. Daug kitų patogumų. Nenorint tavernos biznio, tinka kitam bizniui.
Skambinti — 776-4956

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

Lietuviškas restoranas su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

Mārinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkiny.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

Notary Public

2951 W. 63rd Street

Tel. 436-7878 ar 839-5568

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVIČIUS

6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuom. (nuo spal. 1 d.) moderniškas 5 kamb. (2 mieg.) butas 2-me aukšte. 1½ vonios. Kabinėtinė virtuvė, elektr. plyta. 250 dol. mėn. Tik suaugusiems, jokių gyvulių. 72-ros ir Francisco apylinkėje.

Skambinti — 925-2198

JEŠKAU PASKOLOS

JEŠKAU PASKOLOS — mokėsiu

15% NUOSIMČIŲ

Galiu užstatyti Real Estate.

VACYS — 436-9667

arba vakarais — 769-6259

SKELBKITES "DRAUGE".

MISCELLANEOUS

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektrai. Į automatai gali kalbėti lietuviškai palikit pavarde ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai. Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4050 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632, tel. 977-5980

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plaukame ir vaikuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI FILIETVIZES PRAŠYMAI ir kitokie blaškai.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Telef. — 925-2737

Vytautas Valantinas

Už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

Telef. — GA 4-8654

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

HELP WANTED — MOTERYS

We Have An Immediate

Opening For

QUALIFIED COOK

For St. Christina Catholic rectory

PLAIN COOKING — For Several

Priests.

You Will Have Beautifully Decorated

Modern Apartment with TV, Etc.

With Excellent Benefits.

For further information

Please Call FATHER CURRAN

779-7181

Small downtown office needs pleasant, bright woman to train for medical - legal work. Salary \$3.75 plus per hour.

Hours 8:30 a.m. to 5 p.m. Mon. thru Fri.

Call Kathy Balūnas

KOPCO 346-4805

DEMESIO

NAMŲ APSILDYMAS

Istatu naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalu ir pakeičiu alyvinius pečius į gazineis.

ALBIN BANY, Tel. 447-8806

DAŽAU NAMUS

IS LAUKO IR IS VIDAUS

Darbų atlieku gražiai ir sąžiningai. Nemokami apskaičiavimai.

JONAS KLEINAITIS

TEL. — 429-0772

ISIGYKITE DABAR

Popular Lithuanian

RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAZINTA LAIDA

Suredavo

Juozapina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve išleido septintą laidą šios populiaros virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagrazino šią laidą, naujais paruošimais.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar mairioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukelusi labai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Knyga yra labai gražiai įrta ir su spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, Knygų Skyrius

4545 W. 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Kaina su persiuntimu \$4.75

Illinois gyventojai pridėkite dar 20 centų mokesčiams.

AR TURITE ISIGIJĘ ŠIAS PLOKŠTELES?

TIK TAU VIENAI

IEVYNEI AUKOJAM

AUKURAS

Igrojo L.S.T. Korp Neo-Lithuania orkestras su Algiiu Modestu, Vytautu Paškum ir Zigmū Mikuliu, Jr. — Dvi gitaros, Tau dėkoju, Negerk, Žali laukai, Sapnas ir kitos dainos. Kaina \$6.00

Lietuvių Meno ansamblis DAINAVA. Kur bėga šėsupė, Jūs berneliai apgavikai. Lietuviai esame mes gimę ir kitos. Dirguoja Stepas Sodeika. Kaina \$5.00

Alfonsas Mikulakis — dirigentas. Kanklių orkestro vadovė — Ona Mikulakienė. Atlieka Vynk. Valandžiaus lituanistinės mokyklos ansamblis. Kaina \$5.00

Užsakymus siųsti žiu adresu:

DRAUGAS

4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Užsakant pridėti 50 ct. už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Illinois gyventojai moka 5% mokesčių. Užsakymui į Kanadą reikia pridėti po 1.75 pašto išlaidoms.

Gub. Ronald Reagan kalbasi su lietuviais. Vidury Algis Regis, dešinėj Anstasius Miliūnas ir Juozas Bacevičius.

LAISKAI "DRAUGUI"

VLIKO ESMĖ IR VEIKLA

Mano brangus kolega Bronius Nemickas savo laisuke veiksmų viešųjų pareiškimų skirtumų reikalui be kita ko ir kitaip parašė:

"1. Šios rūšies pareiškimus pavertiesiems ir laisviesiems lietuviams Vlikas skelbdavo atskirai, su jokia kita visuomenine organizacija nesusidavilijęs, tuo būdu pabrėždamas savo lyg ir valstybinį pobūdį ir ypatingą kilmę. Tačiau dabartinė Vliko vadovybė skelbia pareiškimą bendrai su Alta (jau nebe pirmas kartas). Ši naujovė gal ir tingslinga. Nepriklausomos Lietuvos partijų likučiai ir išskaidyti besiramsiojančio Vliko sąsaja su Alta byloja tikrovės suvokimą, nebebandant išsiskirti viš visuomeninės organizacijos". (1980. 6. 30. "Draugas" Nr. 152, psl. 2).

Reikalas svarbus. Nesulaukęs spaudos kitų pasisakymų ar paties kol. Broniaus Nemicko pafaisų, reiškiau savo nuomonę: šitoks laiško autoriaus degradavimas Vliko visuomeninę organizaciją yra neteisėtas, netikslus ir klaidingas, kenkia Lietuvos laisvinimo pastangoms. Vlikas — ne visuomeninė organizacija, bet pavergtosios lietuvių tautos atstovybė. Jeigu Vlikas, sudarytas dar nepriklausomoje Lietuvoje politinių partijų ir kovos organizacijų, būtų tik paprasta visuomeninė draugija, tai jis būtų visai nereikalingas. Visiškai kas kita, kai Vlikas per nepriklausomos Lietuvos politines partijas bei kovos sąjūdžius atstovauja lietuvių tautai ir gali teisėtai kalbėti jos vardu. Prisiminkime Vliko teisinius ir politinius pa-

FLORIDOJE

(Atkelta iš 4 psl.)

rių tarybos pirmininkas P. Leonas ragino susirinkusius rašyti laiškus prezidentui, kad jis nutrauktų bylą prieš 18 lietuvių jaunuolių, kurie buvo suimti dėl demonstracijų prie Sovietų ambasados Washingtono ir vėliau priminė dar kad jiems bylai vesti reikalingi pinigai.

Susirinkimo dalyviai įgaliojo P. Leoną tuojau pasiųsti prezidentui telegramą tuo reikalu ir nutarė paskirti 100 dol. iš klubo išdo bylos vedimo reikalams, o po susirinkimo, besivaikindami kavute, apie 50 pensininkų dar suaukojo virš 100 dol. tiems reikalams.

ŠAULIŲ KUOPOS VEIKLA

Pietrytinio Atlanto pakraščio Aušros šaulių kuopa ruošiasi rudens ir žiemos veiklai plačioje Miami apylinkėje. Daugiau į šiaurę gyvena šauliai Pampano Beach rajone numato suruošti Kariuomenės šventės minėjimą lapkričio 22 d. 1 val. po pietų, toj pačioj vietoj kaip pernai. Metinis kuopos susirinkimas šaukiamas lapkričio 30 d. 1 val. p. p. Miami Lietuvių Amerikos piliečių klubo patalpose. Kuopos įsigytos vėliavos šventinimas numatomas 1981 m. sausio mėn. gale. Dar tariamasi dėl vietos ir laiko.

Krp.

grindus, paskelbtus 1944 m. vasario 16 d. deklaracijoje "Lietuvių Tautą", kurios įžangoje rašoma:

"Lietuvių tauta, siekdama išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos ir atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių organų svetimos jėgos laikinai sutrukdytą veikimą, yra reikalinga vieningos politinės vadovybės. Tam tikslui politinės lietuvių grupės, kaip tautos politinės minties reiškėjos ir vykdytojos, nutarė sujungti visas savo jėgas bendram darbui ir sudarė Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą — VLIK". (Liet. Encikl. t. I, psl. 378).

Pabrėžiū: lietuvių tauta buvo reikalinga vieningos politinės vadovybės ir tik šiam tikslui politinės lietuvių grupės, kaip tautos politinės minties reiškėjos ir vykdytojos, nutarė sujungti visas savo jėgas bendram darbui ir įkūrė Vliką! Vlikas, jo nariai — politinės grupės per savo organizacijas ir pagrindinio spauda, slaptaji radijo paskelbė Vasario 16 d. deklaraciją visoje Lietuvoje ir, jei tada pritarė mūsų tauta. Taigi Vlikas yra lietuvių tautos atstovybė ir kalba jos vardu!

Šiais laikais, kuomet nesigalima pastangų Lietuvai iš okupacijos išlaisvinti, ar tikslinga Vliko teisinė esmė išsiaiškinti, jo kompetencija mažinti ir patį Vliką laikyti tik visuomenine organizacija, bet ne vyriausiąjį politiniu centru? Kodėl prireikė neigti ir Vliką įkūrusias nepriklausomos Lietuvos politines partijas, kurios sunkiausioje sąlygoje savo darbą dirba ir Lietuvos laisvinimą remia? Taip pat ne viena demokratine valstybė neišsiverčia be politinių partijų, jas persekioja bei naikina tik nedemokratinės vyriausybės.

Tos pat 1944 m. vasario 16 d. deklaracijos 7-me punkte Vlikas dar skelbė:

"Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas vadovaudamas tautos kovoms ir darbams Lietuvai išlaisvinti, Lietuvos valstybės suvereninių organų veikimui atstatyti, demokratinei Lietuvos santvarkai atkurti ir kraštui nuo bolševizmo ir kitų jo gyvenimą ardančių veiksmų apginti, vykdys kuo plačiausią visuomenės konsolidaciją, lygins politinių grupių savitarpio nesusipratimus".

Ar šiais laikais dabartinė Vliko vadovybė vykdo kuo plačiausią visuomenės konsolidaciją, ar lygina politinių grupių tarpusavio nesusipratimus, ar neremia skaldymą mūsų išeivijos — palieku apsispręsti paties skaitytajams ir atsakyti į šiuos svarbius Lietuvos laisvinimo darbo klausimus.

Lindvikas Šmulikšytis

Mūsų kolonijose

Aurora, Ill.

APYLINKĖS PABENDRAVIMAS

Adelės ir Petro Vizgirdų jaukioje ir patogioje sodyboje VIII. 24 vyko Auroros apylinkės narių ir kvietusių svečių jaukus pabend-

ravimas - gegužinė. Sodyba tuo patogi, kad nei lietus, nei kaitri saulė negali jos sutrukdyti, nes nuo lietaus galima pasislėpti erdvioje patalpoje, o nuo saulės sode.

Negausi apylinkė nariais, bet jos užmojus lanko ir remia buvę jos nariai ir svečiai. Buvę valdybos pirmininkas Vytautas Mažeika su žmona atvyko net iš Iowos ir atvežė dovanų stalui papildyti savo gaminių: alučių, midaus ir vyono. Kitas apylinkės narys A. Venckus su žmona ir sūnumi iš Michigano valstybės su dovanoimis. Net ir toli gyvenanti neatšakė iš apylinkės narių.

Daug svečių atvyko iš Chicago ir Melrose Parko bei kitur. Jie atvežė skilandį, degtinės ir kitų dovanų. Tikrai reikia džiaugtis Melrose Parko lietuvių gausiu dalyvavimu ir jų vertingomis dovanomis. Auroros apylinkė jiems ir kitiems nuoširdžiai dėkoja už daugybę dovanų.

Zinomas čikagiškis rankdarbių meistras J. Vizgirda padovanojo vertingą paveikslą, kuriame išreisuota labai įdomi medžiaga, ir dar dvi dovanas, o iš Auroros J. Kakšteinas — verpti ratelio mažą pavyzdį, gražiai išdėžintą ir tulpėmis papuoštą žvakidę, baravykų grupę bei kiaušius pavidalo virtuvei lentą.

Kai suvežė visi dovanas, nuo jų net stalo linko. Šis lietuviškas dosnumas man primena mano gimtąjį kapsų krašto kaimą. Kai svečiai rinkdavosi į sutuoktuves ar kuria kita proga pas jvykio kalutininką, nešdavosi su savim mėsos, kumpio, dešrų ir kitokių dovanų, vadinamų "pavirtais".

Jei dovanos būtų dalinamos, o ne laimėjimų keliu traukiamos, jų būtų veik daugumai svečių užtekę. Vienį laimėjo po kelias, o kiti po vieną, treči nieko. Ir aš patekau į pastarųjų skaičių.

Apylinkės moterys D. Vizgirdienė, M. Vizgirdienė, A. Vizgirdienė, S. Kakšteinienė pagamino skanius pietus ir skanių kepsnių prie kavutės. Vytautas ir Petras Vizgirdai parūpino įvairaus skonio šaltų gėrimų, kurie labai praverė karštą dieną.

Geros ir smagios nuotaikos pagauti svečiai gavo ir — pasiūkti, nes atsirado muzikantų su akordeonu. Šokiai sulaukė svečių iš artimesnių apylinkių ligi vėlomos. Tik iš toliau skirstėsi anksčiau.

Šis pabendravimas dar daugiau papildė apylinkės kasą didesniu skaičiumi dolerių, kurie bus paa-

koti lietuviškai veiklai, šalpai ir kitiems degantiems bei svarbiems reikalams.

Apylinkės valdyba ir nariai dėkoja atsilankiusiems į pabendravimą, o daugiausia dėkingi Adelėi ir Petrui Vizgirdams, leidžiantiems kasmet pasinaudoti jų sodybos kiemu ir patalpomis.

Te Dievas laimina juos ir jų atžalyną.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

Telef. — 337-1285

AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA

Ofisas:

700 North Michigan, Suite 409

Valandos pagal susitarimą

~~~~~

SOPHIE BARCUS

RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS

Lietuvių kalba: nuo penktadienio 4:00

penktadienio peraudama nuo 4:00

val. p.p. iki 5:30 val. p.p. per tą pa-

čią stotį. Seštadienis ir sekmadienis nuo 5:30 iki 9:30 val. ryto.

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

APYLINKĖS AUKOS

Auroros apylinkės valdyba IX 3 savo posėdžio metu paskirstė iš veiksmams, šalpai ir kitiems reikalams aukų. Įstojo į antrąjį LF milijoną su 100 dol. ir paskyrė JAV LB švietimo reikalams ir kitai veiklai paskyrė Vasario 16-jai gimnazijai išgity mokymo priemonių, pagerinti mokinių patalpas ir kita, drąsiesiems lietuviams, kurie sugebėjo apgauti JAV policininkus, saugojusius Sovietų ambasadą ir prisirakinti reikiams prie jos geležinės tvoros, jų teismo išlaidoms pagelbėti, Vytauto šaulių rinktinės vyrams ir

jų šokių grupei, atstovavusiems liepos 4 d. JAV iškilmingame Auroros parade, labdarinę darbą vykdančioms moterims Dukterų sąjungoje. Operos vadovybei ir jos nariams, sugebantiems nugalėti sunkius jos parengimo trūkumus ir pastatyti kasmet po naują operą. Iš viso paaukota 300 dol. Su šiomis aukomis dar nesi- baigė apylinkės užmojai paremti ir kitus.

B. Jablonskis

Puikybė angelus pavertė velniais, nuolankumus žmones pavertė angelais. Š. Augustinas

Šešerių Metų Mirties

Sukaktis

SESUO M. PATRICIA

DAINELIOTĖ

Jau suėjo šešeri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą seserį, tetą ir švogerką. Nors laikas tęsiasi, mes jos niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jai amžiną ramybę.

Už jos sielą šv. Mišios bus atnašaujamos rugsėjo 23 d., šv. Kryžiaus ligoninės koplyčioje ir kitose bažnyčiose.

Maloniai prašome visus — gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Sesele M. Patricia savo maldose.

Giliai nuliūdę: Brolis John Daniels su šeima
ir sesuo Agnes Petkus su šeima.

Nepamirštamam bičiuliui

A. + A. ALOYZUI BARONUI mirus,

melsdami mirusiajam Dangaus malonių, su žmona NIJOLE, sūnumis GINTARU ir SAULIU ir kitais artimaisiais liūdesiu dalyjasi

ALĖ RŪTA ir EDMUNDAS ARBAI
ELENA ir JUOZAS KOJELIAI

A. + A.

ALGIRDUI MIKULUI mirus,

giliai užjaučiame jo motiną A. MIKULIENĘ, seserį VERTUTĘ MYKOLAITIENĘ ir jos ŠEIMĄ.

PETRAS ir BRONĖ MARTINAČIAI

A. + A.

DR. JURGIUI BALČIONUI mirus,

jo žmoną mielą dr. BRONĘ, SŪNUS, DUKTERIS, SESERIS ir BROLIUS bei jų ŠEIMAS nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

ZINA ir PETRAS KAZLAI

LAND OF CROSSES

The struggle for religious freedom in Lithuania, 1939 - 1978

by

MICHAEL BOURDEAUX, M.A., B.D.

Printed in England 1979, 339 pages. Price — including shipping and handling \$8.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar prideda 48 ct. valstyjos mokestio.

TEATRINIO VARGO KELIAIS

Juozas Kaributas

Memuarai. 50 metų teatrinio darbo sukačiaili paminėti, 192 psl. Spaudė Salezietų spaustuvė Romoje 1977 m. Kie- tals viršelais. Kaina su persiuntimu \$10.30. Užsakymus siųsti —

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

DRAUGAS, pirmadienis, 1980 m. rugsėjo mėn. 22 d.

P A D Ė K A

A. + A. ADOLFAS GASIŪNAS

Mūsų mylimas brolis mirė 1980 m. rugsėjo 13 dieną ir buvo palaidotas rugsėjo 16 dieną šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kan. Vaclovui Zakarauskui už maldas koplyčioje, atlaikiusiam gedulingas pamaldas bažnyčioje už jo sielą ir palydėjusiam velionį į kapines.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie užrašė šv. Mišias už jo sielą ir pareiškė užuojautą.

Dėkojame visiems laidotuvių dalyvavusiems, dėkojame grabnigiams, laidotuvių direktoriui D. Petkui ir jo pagalbininkams už malonių patarnavimą.

Visiems, visiems nuoširdžiai dėkojame.

Broliai STASYS ir JURGIS

E U D E I K I S

L Aidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMIDIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. Republic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. Lafayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. Olympic 2-1003

APLINK MUS

× „Draugo“ atkarpoje šiandien baigiamas spausdinti dr. Juozo Kriaučiūno „Dvi savaitės Prancūzijoje“. Rytų pradėsim trumpos Ignas Malėno atsiminimus „Kovojama už lietuvišką“.

× Penktame JAV ir Kanados Teatro festivalyje dalyvauja penkių miestų sceniniai vienetai: Los Angeles, Hamiltono, Chicago, Toronto ir Rochesterio. Neuzilgo bus paskelbtas pilnas festivalio repertuaras. V-tas Teatro festivalis įvyksta Padėkos savaitgalį, Chicagoje.

× Vilniaus krašto lietuvių sąjungos centro valdyba praneša, kad spalio 11 d., 12 val. Jaunimo centre yra šaukiamas JAV ir Kanados skryžių atstovų susirinkimas. Susirinkime bus renkama nauja centro valdyba ir sprendžiami kiti reikalai. Vakare 5 val. bus dalyvių vakarienė, o 7:30 val. vak. knygos „Rytų Lietuvos“ pristatymas lietuvių visuomenė. Tuo pat metu bus atidaryta dr. J. Šalnos šaknų paroda, kurią susirinkusieji ir svečiai galės apžvelgti.

× Jaunimui steigiamas prozos - poezijos kūrybos ratelis. Bandantieji lietuviškai rašyti poeziją ar prozą, yra kviečiami įrašyti į šį ratelį. Susirinkimuose pakviesti rašytojai ir literatūros specialistai vertins jų kūrybinius bandymus, pateiks geros kūrybos pavyzdžius, o psichologas duos praktiškų sugestijų apie kūrybos procesą. Įrašyti gali kiekvienas patalėfonuodamas Daivai Markelytei (652-9297) arba dr. Kęstutui Trimakui (366-2446), arba parašydamas, a jam 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, Illinois 60130.

× Grąžindami „Draugo“ laimėjimų knygeles, aukų po 10 dolerių atsiuntė:

D. Polikaitis, Los Angeles, J. Prapakas, Bakersfield, Jonas Kelertas, Brookfield, M. Balčiūnas, Woodhaven, Vac. Mažeika, Park Ridge, J. Valys, Hebron. Visiems esame labai dėkingi.

× Spalio 25 d. bus didelis įnašas į mūsų lietuviškos visuomenės nusistovėjusį kultūrinį gyvenimą. Tą dieną įvyks koncertas ir bus išpildyta kompozicijos muziko Jeronimo Kačinskio. Nepraleiskite šios retos progos ir įsigykite bilietus iš anksto J. Vaznelio prekyboje. (pr.).

× „Dainavos“ ansamblio statomos lapkričio mėn. 8 ir 9 dienomis A. Jurgučio operos „Čičikas“ reikalams po 100 dol. paaukoja šie mūsų rėmėjai: Vincas Bazis, Aleksandra Buivydienė, dr. V. ir dr. J. Dubinskai, Petras Grigaliūnas, M. ir dr. K. Jablonskiai. Nuosirdi ansamblio padėka. (pr.).

× Idomi madų paroda ir toms kurios siuva ar mezga ir toms kurios ne. Įvyks spalio 5 d., 3:00 val. p. p. J. centre. Bilietai J. Vaznelio prekyboje. (pr.).

× Visi kviečiami. Prašome atsilankyti į rugsėjo 28 d., 4 val. popietį į Margučio rengiamą koncertą Jaunimo centre. Programą atliks solistai Nerijs Linkevičiūtė ir Vytautas Paulionis. Akompanuos Darius Lapinskas. (pr.).

× Visuomenės dėmesiai. Dar yra laisvų vietų autobuse, važiuojančiam į Clevelandą, į skautininkų suvažiavimą rugsėjo 26 d., 6 v. v. nuo Jaunimo centro. Grįžta rugs. 28 d. apie 9-10 v. vak. prie Jaunimo centro. Norintieji važiuoti skambina tel. D. Vakare tel. 776-0085. (pr.).

× Tėvai, kurių vaikai lanko Kriaučiūnų vardo Vaikų namelius, kviečiami į susirinkimą ketvirtadienį, rugsėjo 25 d., 8 val. vak. nameliuose, 2743 W. 69 St.

× Antanas Bertulis, Hot Springs, Ark., dažnai paremia savo dienraštį. Ir dabar savo malonius sveikinimus parėmė 15 dolerių auka. Labai ačiū.

× August Bartulis, Aurora, Ill., ilgesnį laiką buvo ligoninėje. Dabar atsiuntė sveikinimus, kuriuos parėmė 20 dolerių auka. Už didelę paramą esame labai dėkingi.

× Prof. dr. Alg. ir Vida Kabailai iš Australijos, lankydami „Drauge“, gėrėjosi dienraščiu ir jo įrengimais. Įvertindami leidėjų pastangas išlaikyti gyvą lietuvių, paliko 20 dolerių auką. Esame labai dėkingi.

APIE LATVIJĄ ATSTOVŲ RŪMUOSE

Rugsėjo 8 d. JAV kongreso narys Edward Derwinski iš Ilinoiso valstijos Atstovų rūmose perskaitė žurnalisto John Tiffany straipsnį apie Latviją. Anot Derwinski, straipsnio perskaitymas yra reikalingas, nes „Jau 40 metų praėjo nuo to laiko, kai Pabaltijo valstybės — Estiją, Latviją ir Lietuvą — pagrobė Sovietų Sąjunga. Daugumas amerikiečių mažai žino apie didvyrišką pabaltiečių likimą“.

Straipsnyje, kuris buvo atspausdintas „Spotlight“ laikraščio rugpjūčio 15 d. laidoje, glaudžiai bet išsamiai išdėstyta Latvijos istorija, kurios vėlyviausiose tarpsniuose atsispindi viso Pabaltijo likimas: laisvės kovos po Pirmojo pasaulinio karo, valstybinis vystymasis, nepriklausomybės netekimas.

Baigiant straipsnį autorius užklausa: „O kas prieš akis Latvijai? Nežiūrint pusės šimtmečio sovietų komunistinio diktatūrinio valdymo, etninis antagonizmas, ypač tarp rusų ir nerusų, yra didesnis Tarybų Sąjungoje, negu bet kada anksčiau. Pabaltiečiai ir kitos pavergtos tautos tebetrukdo nepriklausomybės; jie yra vieni iš geriausių JAV aliantų prieš Kremlių. Yra neįsivaizduojama, kad civilizuotas kraštas kaip Latvija tebeturi mažiau nepriklausomumo, negu Mongolija“.

„Istorija yra parodžiusi, kad galingos imperijos gali per naktį subyrėti. Sovietinės imperijos atveju, sienose jau matosi sutrūkinėjimų“.

Kongresmano E. Derwinski trumpas įvadėlis ir straipsnis atspausdintas rugsėjo 8 d. Kongreso darbų protokolo (Congressional Record, Vol. 126, No. 138) laidoje.

—Saudi Arabija gali sumažinti savo naftos produkciją, pareiškė Londono laikraščiui šeikas Zaki Yamani. Spalio 25 d. Bagdade įvyks naftą eksportuojančių valstybių konferencija, kurioje Saudi Arabija ir paskelbs apie gamybos sumažinimą.

—Saudi Arabija gali sumažinti savo naftos produkciją, pareiškė Londono laikraščiui šeikas Zaki Yamani. Spalio 25 d. Bagdade įvyks naftą eksportuojančių valstybių konferencija, kurioje Saudi Arabija ir paskelbs apie gamybos sumažinimą.

—Saudi Arabija gali sumažinti savo naftos produkciją, pareiškė Londono laikraščiui šeikas Zaki Yamani. Spalio 25 d. Bagdade įvyks naftą eksportuojančių valstybių konferencija, kurioje Saudi Arabija ir paskelbs apie gamybos sumažinimą.

—Saudi Arabija gali sumažinti savo naftos produkciją, pareiškė Londono laikraščiui šeikas Zaki Yamani. Spalio 25 d. Bagdade įvyks naftą eksportuojančių valstybių konferencija, kurioje Saudi Arabija ir paskelbs apie gamybos sumažinimą.

—Saudi Arabija gali sumažinti savo naftos produkciją, pareiškė Londono laikraščiui šeikas Zaki Yamani. Spalio 25 d. Bagdade įvyks naftą eksportuojančių valstybių konferencija, kurioje Saudi Arabija ir paskelbs apie gamybos sumažinimą.

„Draugo“ draugai bankete rugsėjo 14 d. Jaunimo centre. Iš kairės: dr. A. Šliažas, S. Džiugienė, dr. G. Grinis, A. Griniene. Nuotr. Jono Kuprio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

KVIEČIAME

Orui atšalus, visi grįžtame prie darbų, lankome koncertus, gėrimės suruoštomis parodomis. Praėjusios šiltos vasaros metu naujam sezonui ruošėsi ir Lietuvos Dukterų draugijos centro valdyba. Planavo ir daug posėdžių, svarstė, kaip geriau ir sėkmingiau suruošti Lietuvos Dukterų draugijos dvidešimties metų veiklos paminėjimo seimą. Seimas vyks Jaunimo centro kavinėje spalio 3-5 d. Numatyta plati darbotvarkė, laukia ma atstovų iš skryžių, kurių jau yra septyni. Kviečiami garbės svečiai bei spaudos atstovai.

Seimo metu, penktadienį, 6 val. vak. bus atidaryta tautodailės paroda. Matysime lietuvių menininkų dar nekur nerodytų gintaro papuošalų, pavėks iš gintaro, įvairių medžių drožinių, smūtkelių, juostų, takelių, rankšluosčių, staltiesių ir lovatiesių. Sunku viską suminėti, todėl visus kviečiame apžvelgti parodą Jaunimo centro žemutinėje salėje. Po parodos atidarymo skausūs pyragėliai ir kvieptanti kavutė.

Seštadienį, spalio 4 dieną, Jaunimo centro didžiojoje salėje ruošiamas banketas. Meninę programą atliks solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, jiems akompanuos muzikas Alvydas Vasaitis.

Pasidžiaugę puikiai dainavimu, vaišinsimės skania vakariene ir, sušilus kraujui, pralinksmės širdžiai, jaunatviškai pasišoksime.

Sekmadienį, spalio 5 d., 12 val. šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje, po jų pusryčiai ir seimo užbaigimas.

Jau visi žinome, kokius darbus atlieka Lietuvos Dukterys. Vargšą sušelpiant, jam tuščios rankos nepaduosi ir vien gražaus žodžio neužtenka. Čia jam reikia pinigėlio. Todėl laukiam svečių į seimą, balių ir parodą.

Iki pasimatymo.

Oma Jagėlienė

PAGALIAU... LEMONTO LB GEGUŽINĖ

Šią vasarą lietus buvo negalėstingas, tad ir Lemonto LB valdybos ruošiama tradicinė

gegužinė negalėjo išvysti saulės dienos šviesos. Valdyba greitai sudėjo galvas, ir nutarė, kad reikia gegužinę bandyti suruošti už savaitės — rugsėjo 14 dieną. Savaitės vidury valdyba susirinko aptarti paskutines detales ir planus. Drebejo visi, kad tiktai nepasirodytų koks nors juodas debesėlis. Sekmadienio rytas išaušo saulėtai ir be debesų. Žmonės pradėjo rinktis į Umbrasų sodybą. Maisto buvo daug, ir nepaprastai skanaus. Vyriausias virėjas Antanas Goode jau daug metų dirba per Lemonto gegužinę. Virtuvėje taip pat sunkiai dirbo valdybos narė Laima Trinkūnienė. Jai daug padėjo Gražina Valavičienė, Birutė Navickienė, Mėta Burbienė, Modesta Umbrasienė ir kt. Didelė padėka visom poniom, kurios ir šį kartą paruošė tokį puikų maistą.

Prie baro be poilsio dirbo Juozas Urbonas ir Linas Gylis, su jau veteranų bendruomenininku ir buvusiu valdybos nariu Kaziu Balčiūnu. Prie įvažiavimo dirbo Lemonto jaunimas, Arūnas Navickas, Morkus Shreckengost. Jie ne tik rinko įvažiavimo mokestį, bet ir išdalinę svečiams paruoštus laiškus prezidentui Carteriui ir JAV vyriausiajam prokurorui Civilietui. Laiškuose visoms pareigūnais prašomi atkreipti dėmesį į Washingtono suimtą lietuvių jaunimą. Žmonės reikėjo tiktai pasirašyti šiuos laiškus ir išsiųsti. Laiškus paruošė Lietuvos Reikalų komiteto pirmininkas Vytenis Milūnas.

Gegužinė vyko puikiai, bet lietutis nutarė vėl aplankyti Lemontą. Lietus, nors nesmarcus, nenustojė per visą dieną. Tačiau susirinkę nepabijoję lietaus ir narsiai žaidė tinklinį. Vaikams žaidimus pravedė Rasa Šoliūnaitė. Žmonių nuotalka buvo gera, ir tie, kur susirinko šį sekmadienį, tikrai smagiai ir nuotaikingai praleido dieną. Tarp svečių gegužinėje matėme Romualdą Kroną, buvusį Vidurio Vakarų apygardos pirmininką, dabartinį Apygardos pirmininką Kazį Laukaitį su žmona Juze Laukaitiene ir Lemonto Maironio Lituanistinės mokyklos direktorę Millitą Milašienę. Taip pat, lietuvių aplankė Patricia Traubridge, kuri kandidatuoja į Du Page apygardos tarybą. Ji šiuo metu yra labai veikli Downers Grove miestelyje, ir taip pat lankėsi Maironio lit. mokyklos Vasario 16-tos minėjime.

Lemonto LB valdyba reiškia nuosirdžią padėką Rasai Sarauskienėi, kuri jau kelis metus praveda labai įdomią ir sėminąją loteriją. Ir šiais metais, jina mums pranešė, kad visi bilietai buvo per gegužinę išparduoti, visos dovanos išskirstytos. Valdyba taip pat dėkoja visiems, kurie tiek dirbo per perėjimą dvi savaites. Taip pat dėkojame visiems svečiams, kurie nepabijoję lietaus, ir atvy-

ko pabendrauti ir paremti Lemonto LB.

Agnė Katiliškytė LIETUVIS MIESTO KOMISIJOJE

Chicago merė Jane Byrne įteikė Miesto tarybai sąrašą siūlomų kandidatų į Chicago Komisiją žmogiskiesiems santykiams skatinti (Chicago Commission on Human Relations). Kandidatus rekomendavo komisijos pirmininkas Rachel R. Ridley. Jų tarpe yra vienas lietuvis, Stanley Balzekas, Jr., lietuvių prekybos rūmų ir daugelio kitų organizacijų narys. Kiti kandidatai yra Jose R. Salgado, Anita M. Villarreal, Miriam Apter, Joan Harris, Cleveland Walker, Katherine Zartman ir Lucius V. Thomas.

Chicago Komisija žmogiskiesiems santykiams skatinti buvo įsteigta 1947 m. Iš pradžių skatinti susisavijimą rasinių ir tautinių grupių tarpe, šiuo metu deda daug pastangų skatinti kultūrinius ryšius tarp įvairių grupių.

Pasiūlius kandidatus, merė J. Byrne pareiškė: „Mes esame parinkę aštuonis žmones, kurie yra parodę gilų susirūpinimą savo visuomenėmis. Esu įsitikinęs, kad jie tęs savo nepailstamą darbą pagerinti santykius tarp įvairių grupių“.

IŠ ARTI IR TOLI

L. A. VALSTYBĖSE

— Rugsėjo 6 dieną Los Angeles šv. Kazimiero bažnyčioje kun. dr. V. Bartuška pakrikštijo Ričardą ir Silvijos Rukšėnaites-Asplund sūnų Andėjaus Jokūbo vardu. Krikšto tėvai buvo Mykolas A. Rukšėnas ir Patricija Trujillo. Ta proga tėvėlių namuose, Torrance, Cal., įvyko jaukios krikštynų vaišės, dalyvaujant šeimos artimiesiems.

— Sigita Kazakevičiūtė, prieš kelerius metus baigusi Los Angeles šv. Kazimiero parapijnę mokyklą su lietuvių kalbos diplomu ir metus pastudijavusi aukštesnėje mokykloje, rugsėjo 6 dieną išvyko toliau mokytis į Vasario 16-tosios gimnaziją Vokietijoje. Ji ten įstojo į 6-ją klasę.

ALFRED ERICH SENN
Jonas Basanavičius
The Patriarch of the Lithuanian National Renaissance

East European Biography Series No. 1.

Išleido Oriental Research Partners, Mass. 1980. Kietais viršeliais. Kaina su persiuntimu \$10. Illinois gyv. dar prideda 57 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

LIETUVOS OKUPACIJA IR PASIPRIEŠINIMAS JAI

Mokytojų studijų savaitė (10)

JUOZAS MASILIONIS

Prie lygiagrečių temų tenka priskirti ir paskaitas, skirtas Lietuvos okupacijos 40 metų sukaktį paminėti: Dainavoje dr. L. Sabaliūno ir dr. B. Kaslo, o čia dr. T. Remeikio — apie Lietuvos okupaciją ir dabartinę padėtį; apie literatūrą — Dainavoje dr. R. Šilbajorio, o čia dr. Br. Vaške-lio. Šių prelegentų ir temose, ir jų interpretavime buvo ir panašumų, ir skirtumų. Panašumas, kad ir vieny ir kitų prelegentų buvo galima klausyti su dideliu įdomumu.

Dr. Tomas Remeikis skaitė iš viso penkias paskaitas. Pirmąsias dvi jis skaitė sekmadienį ir pirmadienį, jų neteko girdėti, nes tas dienas praleidau kelionėje. Trečioji buvo „Kaip Lietuva neteko nepriklausomybės“. Savo paskaitoje prelegentas smulkiai nupasakojo paskutiniuosius nepriklausomo Lietuvos gyvenimo metus. Sovietai, pasirašę 1939 m. spalio mėn. savitarpinės pagalbos sutartį, draugiškai elgėsi su Lietuva ligi suomių karo pabaigos. Po to pajustas pasikeitimas, ypatingai 1940 m. gegužės viduryje, kai vokiečiai užpuolė mažąsias valstybes — Belgiją, Luxemburgą. Tada „Izvestija“ pareiškė, kad mažųjų valstybių neutralumas yra fantazija. Visi gegužės mėn. Lietuvai sovietų kaltinimai (kareivio pagrobimas, Pabaltijo valstybių susitarimas) yra išsigalvoti. Detalai nagrinėjo ultimatumo svarstymą prezidentūroje, charakterizavo paskutinės vyriausybės narius ir veiksmus, vedusius prie ultimatumo priėmimo.

Kitose dviejose paskaitose „Ginkluotasis pasipriešinimas okupuotoje Lietuvoje“ dr. Tomas Remeikis plačiai apžvelgė partizaninį judėjimą, kuris prasidėjo bolševikams 1944 m. užėmus Lietuvą ir tęsėsi ligi Stalino mirties. Partizanų eilės, manoma, dalyvavo apie 100,000, žuvo apie 20,000. Partizanų judėjimas buvo didelė problema sovietams, buvo sudarytas Maskvoje net specialus šiam reikalui biuras, buvo du pagrindiniai miškų valymai, gyventojų išvežimai.

Motyvų eiti į partizanų eiles buvo įvairiausių. Daugumą sudarė ūkininkai ir įvairūs žemdirbiai, kurie nebuvo jokie „buožės“. Mažesnius uždėtus pyliaivos labiau slėgė negu stambesniuo-

sius. Daugelis vengė mobilizacijos, tikėjo, kad sovietai bus greitai išstumti. Buvo ir patriotinių motyvų, ir asmeninio saugumo siekimas. Visa susumuodamas, prelegentas išskėlė tris svarbesnes aplinkybes, kurios vertė partizanų griebtis ginkluoto pasipriešinimo: 1. vertybių paneigimo intensyvumas (buvo paneigta daug vertybių: tautinių, religinių, ekonominių); 2. sovietinio režimo radikalumas, teroras, nebuvimas alternatyvų; 3. viltytys, nukreiptos į Vakarų. Buvo tikimasi, kad padėtis laikina.

Toliau prelegentas dėstė, kokia buvo amerikiečių padėtis po II pasaulinio karo, kai pajuto Sovietų pavojų. CIA gavo uždavinį sustabdyti komunizmo slinkimą į Vakarų, atremti sovietinę propagandą, kovoti su sovietais jų pačių kraštuose. Į tą darbą buvo įtraukti ir egzilai. Tai buvo defenzinė programa, kurią betgi daugelis tiek išvijojo, tiek ir Lietuvoje laikė pirmaisiais žingsniais į išvadavimą.

Antisovietiniai judėjimai nesu prato vakariečių sulaikymo politikos, laikydami ją išlaisvinimo politika. Taip vakariečių politiką aiškino ir partizanai.

Prelegentas smulkmeniškai nušvietė J. Lukšos ir J. Būteno grįžimą į Lietuvą ir jų misiją.

Baigdamas dr. T. Remeikis vertino partizaninį judėjimą iš teigiamos pusės. 1. Turėta apie 100,000 gyventojų nuostolis. 2. Partizaninis judėjimas prisidėjo prie intensyviojo krašto industrializacijos stabdymo, tuo pačiu išvengė masinės svetimųjų imigracijos. Vėliau ekonominiai planai buvo sudaryti, atsižvelgiant į vietos reikalus, nesukoncentruoti vienoje vietoje. 3. Stabdė kolektyvizaciją, rusai kolonistai bijoję kurtis kaimuose ir kolchozuose. 4. Pasipriešinimas turi didelę reikšmę tautiniam identitetui. Psichologinis efektas tebesijaučia ir dabartiniame disidentiniame judėjime. Tautiniu požiūriu partizaninis judėjimas buvo pozityvus dalykas.

Po paskaitų pasisakė E. Juciūtė ir Vaškienė, kurios partizaninių kovų metu gyveno Lietuvoje ir buvo tų kovų gyvos liudininkės. Jos teigė, kad partizaninis judėjimas buvo visos tautos judėjimas, turėjęs daug teigiamų dalykų ateičiai.

Advokatas

GINTARAS P. GEPENAS
Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v. šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

LIETUVOS BAŽNYČIOS

1-mas tomas. Telšių Vyskupija BRONIUS KVIKLYS

Telšių vyskupija yra 1-as tomas iš LIETUVOS BAŽNYČIŲ serijos leidžiamų knygų.

„Vienas pagrindinių šios knygos tikslų yra uždokumentuoti ir palikti ateities kartoms galimai tikresnį ir neįskreiptą mūsų bažnyčių ir kitų religinių pastatų vaizdą, kad ateities lietuvių kartos matytų, kiek daug meniškių religinių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žmonės amžių bėgyje savo Viešpaties garbei yra sukūrę“ — tai kaip rašo autorius knygos įvade.

Leidinyje gerai paruoštas. Taip pat bažnyčių nuotraukas, o taip pat jų buvusių vadovų, darbininkų gyvą ar nužudytų, mirusių ar dar gyvenančių išvaizdą. Didelio formato, 400 pusl. Kieti viršeliai. Tekstą surinko DRAUGO spaustuė. Spausdino MORKUNO spaustuė. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. Kaina su persiuntimu \$21.50. Illinois gyventojai dar pridėda \$1.20 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd St. Chicago, IL 60629

Gub. Ronald Reaganas, kandidatas į JAV-bių prezidentus, atvykęs į Marquette Parką, Chicagoje, buvo lietuvių nuosirdžiai sutiktas. Nuotr. P. Maletos